

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 4 cor, 40 bani,
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor, 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului“ Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oraș
12 bani, a treia-oraș 10 bani.

O voce din popor

asupra păcii maghiaro-română*).

„Bate-voiu păstorul
și se va risipi turma“.

De când ne-a rânduit Dumnezeu, ca să trăim împreună cu rasa (vița) stăpânitoare maghiară, noi Românii din patria aceasta n'am prea avut zile senine; pentru că conducătorii acestui nefericit stat, totdeauna au avut în vedere nimicirea noastră pe toate căile, lucrând ca să ne despartă în două tabere potrivnice: se bată pe păstori, ca să se risipească turma.

Poporul nostru de rând, în urma multelor dovezi de dragoste și dreptate (?), ce s'a obicinuit a-le primi dela stăpânirea maghiară, privește cu multă neîncredere la mâna de pace ce i-se întinde din partea stăpânirii maghiare. Ba ce e mai mult, în pacea aceasta silită, poporul nostru vede o nouă, dar tare măestrită cursă, în ale cărei lanțuri greu și rușinos vom fi încătușați.

Nu vreau să zic, că doară conducătorii noștri, chemați a face pace, cu stăpânirea maghiară, n'ar fi cu ochii 'n patru, ca să se poată face o astfel de pace, care să aibă în vedere binele și fericirea fiecărui Român deopotrivă. Vor avea de bunăsamă în vedere, că toți Românii deopotrivă să se poată bucura și liberi desvoltă pe toate terenele.

Insă de s'ar și face pacea atât de dorită, totuși noi Românii de sub stăpânirea maghiară, — având în vedere șovinismul maghiar de azi, care nu vrea să se domolească, — nu vom putea să ne bucurăm mult timp de o astfel de pace. Nu, căci stăpânirea maghiară și șoviniștii cărmuitori, cum vor respecta o pace, când ei fără nici o rușine calcă legile, dacă e vorba, ca să tragem și noi folos din avutul și ostenelele noastre, ca cum noi am fi numai dobitoace bune de tuns și muls?

Poporul nostru de rând, știind ce sarcini grele a purtat și poartă, nu vrea pace umilită și rușinoasă, ci deopotrivă îndreptățire la ce i-se cuvine. Să aibă și el parte adecă din sudoarea lui, care nu numai i-se cere, pe nedrept, ci de mulțori i-se ia cu puterea, și pentru care în loc de mulțumită, are să sufere tot felul de batjocuri, hule și gloanțe chiar.

*) Publicăm acest articol, care ne vine dela un aderent al foii noastre, cu locuința la țară, în mijlocul poporului. Articolul e scris sub impresia evenimentelor din zilele din urmă. De altoum, scrisori de cuprinsul acestui articol, am mai primit o seamă, de când s'au început consfăturile de pace. Dând loc articolului, credem că putem contribui cu ceva la lămurirea situației. Redacția.

Decât pace numai cu numele și de batjocură, mai bine rămânem cum am fost și suntem, că de luat și așa nu au ce amarul nost ne mai luă, poate sufletul din oase.

Stăpânirea maghiară, de bunăsamă ar vrea, ca cu câteva oase de ros, să astupe gurile unor fruntași de-ai noștri, iar pe bietul popor, care poartă sarcinile și greul zilei, să-l lase și mai departe să lupte în neajunsuri, în suferințe și năcazuri: să-l lase și mai departe să se chinue în nămolul întunerecului, fără nădejde de scăpare. Guvernul vrea, ca să despartă pe păstor de turmă, ca turma să se poată risipi și se poată deveni pradă hienelor și lupilor turbați și însetați de pradă și sânge.

Stăpânitorii maghiari vreau, prin pacea lor, să vârască, pe nesimțite, cearta în casă: să ațâțe și învrăjbească pe fiu contra tatălui său; pe frate contra fratelui de-un sânge. Și le-ar plăcea lor, ca fiul să străpungă și să ucidă pieptul mamei (al națiunii), care l-a hrănit și i-a dat viață; ba vreau vulpile, ca prin uneltiri și amăgiri să aducă pe popor să creadă, că noi Românii, nu mai avem nimica curat, nu mai avem nimica sfânt, nimica nobil și bun, ci și țărâna mormintelor noastre să fie desprețuită de frații dulci: de frații de același sânge.

Ar fi de tot trist, ba chiar păcat și rușine pentru un popor, care veacuri dearându-l a luptat cu bărbăție și dragoste de neam nefățărîtă, — contra celor mai afurisite și dujmănoase atacuri, pentru păstrarea limbei, pentru câștigarea drepturilor ce i-se cuvin și pentru libertate, — ca acuma deodată să se vadă ingenunchiat și umilit, să primească dela asupritorul său politic numai ceea ce acela în semn de batjocură să îndură să-i dea: o parte neînsemnată din ceea ce i-se cuvine.

Poporul nostru, astăzi mai mult ca oricând, e în curat cu datorințele sale, dar știe și ce i-se cuvine și ce drepturi i-se răpesc. De aceea, dacă se vede încătușat și lipsit de libertate, ba poate părăsit și de ai săi, cu dorul de răzbunare, își lasă glia străbună, își caută libertate, pentru că astăzi nu mai e legat de glie ca odinioară.

Noi Românii nici când n'am cerșit, ca să ni-se dea drepturi, pe cari nu le-am merită. N'am cerșit nici când să ni-se dea ce e al altora, nici să nedreptățim pe nimenea; ci am cerut numai ceea ce ni-se cuvine ca unui popor de milioane, care în număr așa de însemnat contribuim la susținerea statului.

Dar cu toate că contribuim și noi cu multe și mari jertfe de bani și sânge la susținerea acestui nefericit stat, totuși suntem priviți și tractați cât numai se poate de mașter. Nu suntem stăpâni, ci robi în mo-

șia, pe care am agonisit-o și apărât-o cu sânge în trecut, iar acum o susținem cu sudoarea noastră.

Nu cunoaștem amănuntele consfăturilor de pace, dar ceace ni-se cuvine să căpătăm, de bună samă nu se vor învoi ca să ne dea. Nu, căci stăpânirea maghiară nu s'a obicinuit nici când să ne dea ce ni-se cuvine, ci numai să ne răpească ceace a putut.

Pacea toți o dorim, căci făcătorii de pace se numesc fiii lui Dumnezeu, dar o pace dreaptă, de care să se poată bucura deopotrivă atât conducătorii noștri, cât și economul, meseriașul și comerciantul român; cu un cuvânt să ne bucurăm cu toții de aceleași drepturi, de cari se bucură rasa stăpânitoare maghiară, ca să nu zic și cea evreiască.

Dacă nu se va face dreptate tuturor deopotrivă, cu starea și poziția în care doarește fiecare, ca să se desvoalte, atunci se va adevăra zisa scripturei: „Bate-voiu păstorii și se vor risipi turmele“.

*

Doresc să nu fiu rău înțeles, dar la aceste gânduri am ajuns eu dându-mi seama de ceace se petrec azi în țara noastră. Mărturisesc din inimă, că la început, când am auzit că se poartă consfăturiri de pace între Maghiari și Români, credeam mai mult la înfăptuirea unei păci cum se cade. Azi m'am schimbat și tare puțin mai cred într'o pace cinstită între Maghiari și Români.

Maghiarii vreau pace numai siliți de împrejurări, din care cauză ei nu se vor putea desface nici de șovinismul lor față de noi. Ca dovadă despre aceasta avem și gazetele maghiare, cari în zilele acestea strigă cât pot contra împăcării. Acelaș lucru îl fac și o seamă de societăți și comitate maghiare. Oamenii aceștia nu scriu, ca să lămurească Maghiarimea despre lipsa unei păci între Români și Maghiari, ci ei strigă contra păcii. Prin urmare, se naște întrebarea: Dacă păturile mari ale Maghiarimei sunt mereu asumutate contra neamului românesc, atunci cum e cu puțință, ca între aceste două neamuri să se încheie pace?

De aceea dorința mea ar fi, ca conducătorii noștri să nu prea pripească cu cine știe ce „pact“, ci tare bine să chibzuiască asupra stărilor prezente și viitoare... Din cauza aceasta nici nu m'am mirat, că comitetul național, în ultimele sale ședințe, n'a adus încă hotărîre asupra „păcii“. Eu cred, că din ce se vor cumpăni lucrurile mai bine, din ce se va lămurii afacerea mai tare, ceace e și foarte de lipsă din toate punctele de vedere.

I. Bala.

Cum stăm cu „împăcarea“?

În numărul trecut al foii noastre am scris despre decursul ședințelor comitetului nostru național, cari s'au ținut Marți și Mercuri în săptămâna trecută. Acele ședințe s'au continuat și Joi, când desbaterile comitetului s'au amânat, iar despre decursul ședințelor s'a dat următoarea știre:

„Comitetul central al partidului național român întrunindu-se în zilele de 20, 21 și 22 Ianuarie st. n. 1914, a luat în desbatere amănunțită întreg materialul consfătuirilor purtate de către delegații săi cu prim-ministrul ungar, în scopul de a se găsi mijloacele potrivite pentru stabilirea unor stări mai bune între poporul român și conducătorii statului ungar.

„Ivindu-se în cursul desbaterilor lipsa de a se cere deslușiri mai deaproape dela primul-ministru, comitetul național a hotărât *deocamdată* amânarea hotărârii sale definitive (adecă n'a voit să ia hotărârea de pe urmă).

„Delegația comitetului (comisia de trei) a fost invitată a se pune în legătură cu șeful de guvern (cu Tisa), pentru a-i cere lămuririle de lipsă. Indată după primirea acestor lămuriri, — cari vor urma în timp scurt, — comitetul național se va întruni din nou, ca apoi începând desbaterile se aducă o hotărâre definitivă.“

Când s'a întrunit comitetul nostru național se credeă, că acum se va aduce o hotărâre în toată forma în cauza „împăcării“. Dar aceasta nu s'a întâmplat. Și e bine, că nu se pripesc lucrurile, fiindcă e vorba de lucruri, dela cari atâră viitorul unui neam de milioane.

În cele următoare dăm niște scurte păreri ale unor membri din comitetul național.

Dl *Octavian Goga* a declarat, că dânsul nu e mulțumit cu ținuta de până acum a guvernelor maghiare față de Români și consideră de păcătoasă această purtare. Asta și cu privire la guvernul de acum. Cât ce privește *statul național maghiar*, asta este o ficțiune (o închipuire ungurească). Numai acel bărbat va face servicii mai bune patriei, care nu va visă de un stat național maghiar, ci va lua în seamă poporațiunea poliglotă (amestecată) a țării. De aceea poporului românesc trebuie să i-se dea *drepturi naționale*.

Dl *Dr. Iuliu Maniu* a declarat, că despre o schimbare a direcției democratice a partidului național nu poate fi nici vorbă.

Dl *Dr. Teodor Mihali* a dat unele lămuriri cu privire la comitetul național. Foile ungurești strigă adecă cât pot, că de ce stă Tisa de vorbă cu membrii comitetului național român, care a fost desființat de atâta vreme de ministrul *Hieronimi*? Cu privire la acestea, dl Mihali spune următoarele: „Odinioară a venit în Ardeal însuși Hieronimi, după desființarea comitetului și a partidului național și a avut consfătuiri cu noi, cu membrii comitetului. A fost și la mine în Dej și atunci ne-am sfătuit, cum s'ar putea limpezii chestiunile acestea prin comitet și cu conlucrarea comitetului. După ce a ajuns coaliția la putere, acum câțiva ani buni, la chemarea prim-ministrului *Wekerle* s'au prezentat în palatul ministerial membrii comitetului, împreună cu arhierii, iar *Wekerle* a discutat cu noi, ca membri ai comitetului. Noi i-am adus la cunoștință cererile noastre și dânsul a făgăduit îndeplinirea lor. Cauza s'a dat însă uitării în curând. Acum a reluat prim-mi-

nistrul Tisa firul lucrului. Deosebirea este, că acum *există pe amândouă părțile bunăvoință și gândul de răspundere*. Dar e dureros că opoziția maghiară face chestie de partid din acest lucru, pe când e vorba de un mare interes al țării, pe care s'au silit mai înainte să-l lămurească și ei împreună cu noi.

Gazetele ungurești continuă cu atacurile contra Românilor și a lui Tisa, fiindcă stă de vorbă cu Românii. Partidele koșutiste și toate celelalte partide maghiare din opoziție au hotărât, ca să organizeze adunări în întreaga țara și să se ridice contra pactului cu Românii. Aceste partide nădăduesc, că prin larma lor vor sili pe Tisa ca să se retragă dela guvern.

De altcum furia partidelor opoziționale contra lui Tisa crește mereu, în urma noilor scandaluri întâmplare în dietă la ședințele din zilele trecute. Despre decursul acestor ședințe și despre votarea noiei legi de presă scriem la alt loc al foii de azi.

Ce zic fruntași din România despre „împăcare“?

Gazeta ungurească din Budapesta „*Az Est*“ (Seara), a trimis la București un corespondent al său, care să ceară părerea unor fruntași de-acolo asupra consfătuirilor de pace dintre Români și Maghiari. Numita gazetă spune, că aceste păreri sunt tipărite întocmai așa cum au fost spuse, ba persoanele întrebate și-au dat învoirea în scris, că părerile lor pot să fie publicate. În cele următoare dăm și noi părțile mai de seamă din cele spuse de acești bărbați.

Părerea fostului ministru de războiu N. Filipescu.

„Nu știu, — a spus dl Filipescu, — în ce stare se află consfătuirile contelui Tisa cu Românii ardeleni... Părerea mea este, că m'aș bucura din tot sufletul, dacă consfătuirile ar duce la izbândă. Dar de prezent cunosc numai punctele de căpetenie, în jurul cărora se poartă consfătuirile. De altcum Românii din Ungaria știu ce au să ceară și ce pot dobândi. Ce mă privește pe mine, eu aștept dela rezultatul acestor consfătuiri restabilirea bunelor legături, cari au fost între cele două state înainte de izbucnirea războiului balcanic. Dacă în schimb, consfătuirile n'ar duce la un rezultat mulțumitor, atunci, — o spun pe față, — **ajungerea de bune legături se va face cu neputință pentru toate timpurile.**

„Noi nu dorim să ne amestecăm în afacerile din lăuntru ale Ungariei. De altă parte, când spun, că în caz de neizbutire a consfătuirilor de pace, legăturile între cele două țări n'ar mai putea fi atât de sincere și prietinoase ca mai înainte, aceasta nu poate însemna un amestec, — ci simplu recunoașterea faptului, că *e ceva cu neputință a stă în alianță cu aceia, cari nu recunosc pe seama conaționalilor nostri din alte țări acele drepturi, cari sunt puse chiar și în legile maghiare.*

„Din partea diplomației austro-ungare nu ne-am împărtășit de acel *sprijin deplin*, la care am crezut că avem dreptul să ne așteptăm. Și numai acest sprijin deplin, la care speram, ne-a făcut să suportăm, deși cu anevoie, starea amară a Românilor din Ungaria. Lipsa acestui sprijin a trebuit să aibă însă ca urmare îndepărtarea noastră de Monarhie, în loc de a ne apropia și

mai mult. În decursul crizei balcanice Austro-Ungaria n'a făcut altceva, decât ne-a dat sfaturi fără rost, iar bunăvoința ei față de noi n'a fost mai altcum ca aceea a celorlalte puteri, cu cari am întreținut legături mai puțin strânse.

„Am cerut Austro-Ungariei, ca să ne sprijinească direct în cererile noastre față de Bulgaria, dar n'am primit un răspuns lămurit și mulțumitor. Ne-am plâns și de acele favoruri, făcute Bulgarilor pe timpul neînțelegerilor noastre cu ei, când lor li s'au trimis arme. Iar împotrivirea Austro-Ungariei contra păcii dela București, de sigur că încă nu se poate numi o purtare prietinoasă... „

„Dar cred că ajunge. Considerați pe Românii din Ardeal de patrioți buni ungari, precum și trebuie să fie, și să nu mai auzim în viitor plângerile lor zilnice. Atunci legăturile noastre cu Austro-Ungaria vor ajunge iarăș precum au fost. În caz contrar, când vom fi rânduiți să ajungem să auzim aceleași plângeri, cari ne pătrund la suflet, și când într'o viitoare frământare politică nu ne vom putea răzimi pe un sprijin mai bun decât până acum (din partea Austro-Ungariei, atunci te pot asigura — și aceasta este părerea tuturor la noi în România — că nu se va afla guvern român, care va mai urmă aceea politică, pe care au urmat-o până acum toate guvernele față de Ungaria.

„N'avem dreptul să ne amestecăm în afacerile dinlăuntru ale Monarhiei, dar avem dreptul să ne croim politica dinafară a României așa, precum ne place nouă.“

Părerile fostului ministru de interne Take Ionescu.

Dl Ionescu amintește de o convorbire ce a avut-o pe vremuri cu fostul prim-ministru Banfi, căruia i-a făcut propunerea să încerce o împăcare cu Românii, cam ca cu Sașii. Banfi i-ar fi răspuns dlui Ionescu: „Nici odată! Uiți, că Sașii sunt 200 de mii și la o depărtare de 1000 kilometri de Germania, pe când Românii sunt în număr de trei milioane și sunt mărginași cu granița română!“

„Rezultatul convorbirii de un ciaz și jumătate cu Banfi a fost, — după vorbele dlui Ionescu, — că Banfi socotea de lipsă continuarea sistemului de guvernare, care dăinuește azi. (adecă maghiarizarea noastră cu totul! *Redacția „Foi Pop.“*)

„Spun lămurit, — a continuat dl Ionescu, — credința mea este, că Maghiarii nu vor pierde, dacă se vor înțelege cu Românii. N'aș fi sincer în ce privește legăturile noastre cu Monarhia, dacă n'aș recunoaște, că înțelegerea între Maghiari și Românii din Ungaria ar fi un motiv mai mult, ca legăturile noastre cu Austro-Ungaria să fie așa de bune, cum ar trebui să fie.“

Ministrul austro-ungar Czernin și împăcarea.

Foaia ungurească susnumită a întrebat asupra consfătuirilor de pace și pe contele Czernin, care e ministrul austro-ungar la București. Despre acest ministru se știe, că el a fost trimis cu condiția să aducă iarăș legături bune între Monarhie și România. La observarea, că între Maghiari e răspândită vestea, că contele Czernin ar fi un mare dușman a tot ce e maghiar, contele a răspuns zâmbind, că e departe de el orice gând dușmănos față de Maghiari sau Ungaria.

Intrebat asupra ținutei României față de Monarhie contele Czernin a răspuns următoarele: „Voiu răspunde pe față. Bărbații politici din România se poartă cu mult tact (nu vorbesc prea multe), când vorbim cu ei despre afacerile Românilor din Ardeal. Toți recunosc, că aceasta e o afacere dinlăuntru a Ungariei. Totuși nu e mai puțin adevărat, — adaugă ei, — că noi, *Românii din România ne interesăm de condiționalii noștri din alte state.*

„Trebuie să spun, — a continuat mai departe Czernin, — că legăturile dintre România și Austro-Ungaria au fost în ultimul timp într-o câțiva încordate. Ținând însă seamă de bunele gânduri ale politicianilor din România față de Austro-Ungaria, trebuie să nădăjduim, că *îndată după deslegarea afacerii Românilor din Ardeal, toate se vor îndrepta pe calea cea mai bună.*”

La întrebarea, că: după încheierea unui eventual pact se vor schimba legăturile între monarhie și România? — contele Czernin a răspuns: „Sunt convins de aceasta, *fiindcă orice om, care susține, că Românii din Ungaria nu se bucură de toate drepturile, are dreptate.* Dacă ar fi altfel, contele Tisa n'ar fi început consfătuiri cu membrii comitetului român. **Starea de azi din Ungaria e nedreaptă pentru Români,** iar dacă contele Tisa — acest patriot maghiar încarnat — își ia sarcina să ușureze starea, aceasta e deja o probă destul de mare, că avem de-a face cu cereri drepte din partea Românilor.

„Părerea mea este, că buna înțelegere între statul ungar și cetățenii noștri de naționalitate română este tare de lipsă.

Asupra întrebării: Ce s'ar întâmpla, dacă cererile Românilor ar trece cu mult peste ceea ce ar putea da contele Tisa? — Czernin a răspuns: „Considerând marile interese ale Austriei și Ungariei în această afacere, nici nu vreau să mă gândesc la un asemenea rezultat nenorocit.“

Părerile celor trei bărbați de sus au produs o mare neliniște în cercurile maghiare. Foile ungurești s'au năpustit fără cruțare asupra contelui Czernin; de asemenea nu-și pot din destul arăta ura și față de domnii Filipescu și Ionescu, cari încă au vorbit atât de limpede.

Cu paloșul.

101

Eveniment vitezăscă din vremea descălecatului Moldovei

de

Radu Rosetti.

(Urmare).

Balc dispărură prin deschiderea din zid și Șomoși îl urmă. Cavalerul Albrecht care se uită neconținut înspre ușa rămasă deschisă, văzând deodată pe Maria intrând în sală și înaintând spre el. Alergă la dânsa și îmbrățișându-o, îi zise repede.

— Duc pe Voevod și pe sol la herghelie unde se găsește totdeauna șase cai cu șălele pe dânsii și mă întorc numai decăt. Nu aibi nici o teamă, dușmanii nu-ți vor face ție nici un rău. Numai te rog, întoarce-te în odaia ta ca să nu te găsească aice: ușa asta, arătând spre ușa care fusese închisă de slujitor, are să cadă în curând.

O strinse încă odată la piept, apoi

Biblioteca populară a „Asociațiunii“.

Asupra bibliotecii populare a „Asociațiunii“ am scris în diferite rânduri în foaia noastră, fiindcă ne dăm seama de binefacerile, ce le poate aduce poporului nostru o bibliotecă ca aceasta.

Deși cunoaștem năcazurile și lipsurile din anii din urmă, totuși trebuie să ne exprimăm părerea de rău, că o cauză atât de folositoare pentru popor n'a aflat nici pe departe sprijinul dorit. Constatarea aceasta vedem, că o face cu drept cuvânt „Asociațiunea“.

De aceea publicăm mai la vale apelul „Asociațiunii“ în afacerea bibliotecii populare și atragem deosebita atenție asupra lui atât a țărănimii noastre, cât și a preoților și învățătorilor, cari *au datorința* a îndemna și lumina poporul cu privire la o chestie așa de însemnată, cum e biblioteca populară, despre care ni-se spune următoarele:

Acum trei ani, comitetul central al „Asociațiunii“ a hotărât să tipărească în fiecare an câte 10 cărțicele și un calendar, cu scopul de ale da membrilor ajutători ai „Asociațiunii“, în schimbul taxei de 2 coroane.

Când s'a adus hotărîrea pentru împlinirea acestei lucrări, s'a avut în vedere atât înmulțirea membrilor ajutători cât și dezvoltarea gustului de citit și prin aceasta, răspândirea de povește și învățături folositoare între săteni.

În parte s'au și ajuns scopul urmărit, dar nu s'au ajuns în măsura ce se aștepta dela un popor de peste 3 milioane și nici în măsură cu jertfele materiale avute cu tipărirea și împărțirea cărților.

În anul 1911 au fost înscriși 11,000 membri ajutători. În 1912 numărul membrilor au crescut cu 1000 și în 1913 numărul membrilor au scăzut cu 4000. După dovezile ce le avem, scăzământul acesta, nu este a se socoti numai lipsei și sărăciei, ci mai mult este a se socoti nepăsării și lipsei de interes.

Avem o mulțime de scrisori, venite dela țărani, cari cer să fie primiți în șirul membrilor ajutători și se plâng împotriva

multor neajunsuri și nepăsări. Dovadă, că în fiecare comună avem țărani iubitori de carte și așteaptă să fie luminați și povățuiți pe calea binelui obșteșc.

Din cele vre-o 3000 comune locuite de Români, abia putem număra vre-o 600—700 în cari avem înscriși membri ajutători la „Asociațiune“.

Zilnic auzim plângeri, că poporul nostru e înapoiat în cultură și că nu e organizat economic. „Asociațiunea“ a făcut tot ce ia stat în putință, ca să împrăștie întunerecul și să reverse lumină. Pentru ajungerea scopului a apelat și în anul acesta la bunăvoința și sprijinul fruntașilor, cari trăesc în nemijlocita apropiere a sătenilor noștri și dela cari, în cea mai mare parte atârnă deșteptarea și lumina sateanului român.

Suntem la începutul anului 1914 și trebuie să ne dăm seama, în câte exemplare să tipărim cărțile pentru acest an. Dintre cele 8 mii de liste trimise pentru înscrierea de membri, abea dacă ni s'au înapoiat vre-o 50, așa că nu ne putem orienta, nici în ce privește numărul și nici în ce privește expediția.

E trist, dacă nici cea mai înaltă instituțiune a noastră, „Asociațiunea“, nu e sprijinită după merit și e spre paguba noastră, dacă nu căutăm, ca razele ei de lumină să ajungă în măsură cât mai mare, prin toate comunele locuite de frați de-ai noștri.

Ne adresăm și de astă dată, cu toată încrederea, către Domnii preoți, învățători și ceilalți fruntași ai poporului nostru și îi rugăm cu tot dinadinsul, să binevoiască a înscrie cât mai mulți membri și cu posibila grabă să ne trimită listele cu numărul membrilor înscriși.

De aici, din centru, nu se poate face totul. Este în interesul nostru al tuturor, ca să ne facem fiecare datorința, sprijinind frumoasele și mărețele nizuințe ale „Asociațiunii“, prin cari conlucrăm la deșteptarea și înaintarea în bună stare a poporului din care facem parte și pentru care datorința avem să muncim.

Administrația „Bibliotecii populare a Asociațiunii“.

dispărură și el în deschizătura din zid care se închise îndată după dânsul.

Ajunsesse în curând pe Balc și pe ceilalți care-l așteptau în josul scării lungi, înguste și întoarse ce o scoborîse. Patruse până la zidul înaintea căruia se oprise Voevodul, pipăi din nou cu mâna, apoi oprind-o în loc, dădu o smuncitură puternică. Zidul se deschise îndată și aice și cu toții intrară într'o chioarcă în care un om înalt putea merge în voie.

— Repede, zise Cavalerul, trecând înaintea celorlăți, n'avem vreme de pierdut; ne aflăm acuma sub Cetate, această chioarcă duce la casa păzitorului dela herghelia noastră.

După un sfert de cias și mai bine de mers care semăna mai mult cu o alergătură, Cavalerul se oprî înaintea altui zid, care sub împinsătura lui, se deschise ca și celelalte două:

— Suntem în pivnița hergheliei mele, zise Cavalerul, după ce zidul se închise. Urmați-mă!

Urcară după dânsul o scară cu trepte de lemn și se opriră în fața unei uși.

— Matias! Matias! strigă Cavalerul, bătând cu mânerul spedei în ușă.

Se auziră pași, ușa se deschise și pe pragul ei apărură un Neamț, lung cât toată lumea, slab ca un băț, cu musteți lungi, albe ca zăpada, care ținea un fanar în mână.

— Poronciți, Domnule Cavaler? zise el.

— Îndată la cai, zise Cavalerul, nu avem măcar o clipă de pierdut. Țărani s'au răscolat și au pus mâna pe Cetate; aceștia sunt Balc, fiul lui Sas și solul Voevodului Ardealului, cu doi slujitori domnești pe care trebuie să-i scăpăm de urgență răscolăților. Adă îndată caii.

Fără a răspunde un cuvânt, Matias strigă nemțește cuiva în locuința lui, să vie la grajdii și dispărură cu fanarul, iar Cavalerul păși peste prag urmat de tovarăși. Ei se găseau acuma într'o odaie mică dar curată, unde locuia Matias cu ai săi. Nemțoaica încă desbrăcată, aprinsese în grabă, acum o opaiță.

Dela sate.

Din Cohalm

S'a scris și se scrie și azi despre modul cum cărturarii (domnii) noștri dela sate ar putea aduna poporul în serile lungi de iarnă și astfel a-i împărți idei și cunoștințe spre înaintare. Unii cărturari au cercat cu așa numitele „șezători literare“, dar au băgat de seamă, că nu se ajunge la rezultatul dorit. Ei spun, că poporul neavând rol activ se plictisește foarte ușor.

S'au folosit atunci alte mijloace și s'a zis: să cercăm să creștem generația tinăra (tinerimea) pentru viitoarele șezători. Să o creștem însă astfel, ca să aibă rol activ (să contribuie și tinerimea la reușita șezătorilor), să-i dăm puțința să muncească și ea cu trup și suflet în scopul înaintării sale.

S'a început și rezultatele obținute sunt mulțumitoare. Tinerimea în serile de iarnă în multe locuri ține șezători literare prin faptul că sub conducerea intelectualilor (domnilor) își învață rolurile din cutare piesă teatrală, ba învață cântece în două sau patru voci, ba jocuri naționale, cari toate ajută la dezvoltarea și păstrarea unei vieți sufletești aducătoare de roduri folositoare!

Așa a lucrat și harnicul învățător gr.-cat. din Cohalm: Andreiu Boeriu și în seara de 6 Ianuarie v. 1914 a apărut cu actori și coriști bine instruați pe scena (bina) hotelului Schlosser. Sala era plină de privitori, în frunte cu merituosul domn protopop Ioan Bercan, părintele gr.-cat. Spornic, Dr. Drimba, domni învățători etc. Prestațiunile au mulțumit, storcând vii aplauze. Călușerul, condus de inimosul învățător Boeriu, s'a executat cu o măiestrie și originalitate, care a stors admirația salei întregi. Ceeace a plăcut mai mult a fost împrejurarea, că poporul român din Cohalm cu toate că e împărțit în două confesiuni: gr.-or. și gr.-cat., totuși a dat dovadă vie, că afară de biserică are un credeu comun, adevărat în scopul de-a se ridica în bunăstare și cultură luptă uniți în suflete și simțiri, mână în mână. Fără îndoială, că poporul urmează exemplul domnilor, cari stau în fruntea lui.

La joc îți săltă sufletul văzând cum tineri și bătrâni, domni și țărani își dă mâna frățească și se avântă în jocuri pline de spirit românesc. În pauză tinărul în-

vățător gr.-cat. Boeriu văzându-i la masă adunați, în frumoase cuvinte le-a pus la inimă unirea în cugete și simțiri în cauza națională și culturală. Așa au petrecut Românii din Cohalm până în zorile zilei.

Iată un exemplu de urmat. Mărturisesc, că nici când n'am simțit bucurie mai mare, decât în clipele trăite în mijlocul aceluia popor înfrățit. Și până când vor fi intelectuali cu dragoste de neam și dor de muncă precum sunt cei din Cohalm, până atunci să nu desnădăjduim într'un viitor mai bun.

Aste.

O frumoasă serbare în Cața.

Răspunzând invitațiunei măgulitoare a societății „*Inaintarea*“ a tinerimei din comuna Cața, n'am crezut că mulțumirea sufletească, — pe care mi-o va procura serbarea pregătită pentru seara de 7 Ianuarie (a doua zi de Bobotează) în Cața, — va fi atât de mare, încât să mă facă s'o exprim și pe această cale, celorce m'au invitat.

Dar a fost una din acele serbări, care ar putea face cinste oricărei tinerimi cât de înaintate; a fost o serbare care a ridicat prin succesul ei neașteptat de mare, foarte mult vaza și numele Caței. Publicul, de aproape 300 persoane, în care am observat numeroși străini și multă „inteligință“, a petrecut una din cele mai plăcute seri. Notez pe d-nii Marinescu, directorul gimnaziului „Gheorghe Șincai“, N. Russu-Ardeleanu, publicist și Ig. Mircea, negustor, toți din București; Toma Sascul comerciant cu doamna, Ghiaja, preot, cu d-na, I. Bogdan și I. Bârsan cu d-na, învățători și E. Maftei, comptabil, toți din Pașoș; Șica, preot, cu d-na, din Draoș, Eug. Bârsan din Brașov, Aurel Ștefan, teolog din Sibiu, I. Dima, învățător din Feldioara, I. Pora, comerciant din Homorod cu d-na, I. Iosif, director de bancă cu d-na (Cohalm), Scheel, rector săsesc din Cața, Boethe, șeful gărei locale cu d-na, numeroși tineri și tinere din satele vecine etc.

Corul, operă uimitoare a învățătorului Valeriu Popovici, de curând venit aci, a făcut furori și prin costume și prin armonie și cântece românești, cari au înflăcărat pe ascultători. Nu aș fi crezut niciodată pe nimeni, că se poate organiza un asemenea cor cu tineretul unei comune numai jumătate românești din Ardeal, un ti-

neret care n'a putut învăța în școli speciale. Pe lângă fermecătoarele cântece ascultate cu evlavie și cu o bucurie rară, s'au dat câteva scenete hazlii: „Țiganul în căruță“, „Surugiul“, „Kinematograful“ și „Norocul lui Petruț“, cari, jucate admirabil ca de niște artiști adevărați, au distrat foarte mult publicul. Nimeni, dar absolut nimeni, n'a putut găsi decât cuvinte de laudă și de mulțumire. Ceeace mă obligă să dau numele excelenților interpreți ai rolurilor principale: Tineretele Maria Pălășan, Eugenia Cornea și Anghilina Căbaș; tinerii Mihai Boer, G. și C. Flinț, T. Pălășan, S. și C. Pălășan, N. Căbaș, N. Cornea, Tr. Micu, I. Micu și A. Boer. Toți și toate au contribuit în mare măsură la realizarea uimitorului succes al serbarei.

După „teatru“ au urmat dansurile naționale admirabile executate de 12 feciori conduși de învățător. Incântați au fost până și cei doi jandarmi unguri, cari s'au crezut dator să facă act de prezență. Balul apoi a durat până la ziuă pasionant, turburător.

Serbarea din Cața a fost o serbătoare frumoasă românească. Vrednicii conducători ai Românilor, preotul Patriciu Pinteș și învățătorul Popovici merită cea mai înaltă laudă ce se poate aduce unor asemenea apostoli sau idealisti naționali.

R. X.

Din Gușterița.

Adunarea generală a „*Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu*“ — Reuniunea și-a ținut a 25-a adunare generală pentru anul 1912, în comuna Gușterița (lângă Sibiu) la 29 Decembrie v. 1913. Comitetul central al reuniunii a fost reprezentat prin membrii: R. Simu, V. Tordășianu, T. Popovici, R. Perian și N. Iosif, însoțiți de prof. I. Oțoiu, de preoții B. Boiu, R. Bucșa un grup de pedagogi dela seminarul „Andreian“ și alți intelectuali.

Adunarea s'a ținut în frumosul edificiu al școlii, presidată de dl R. Simu. Înainte de oarele 3, locuitorii români din comuna Gușterița, bătrâni și tineri, bărbați și femei s'au prezentat într'un număr, cum nu se putea aștepta mai mare.

Dl R. Simu a deschis adunarea, vorbind pe înțelesul poporului despre înfăptuirile reuniunii și despre scopurile ce le

Fugarii n'avură vreme să schimbe multe cuvinte, căci în curând s'auziră caii venind. Ei ieșiră atunci pe prispă și găsiră pe herghelie, cu un băiet al lui, care țineau cinci cai având șălele pe dânșii. Balc, Șomoși și cei doi slujitori se grăbiră s'incalce.

— Nu vii și Dumneta? întrebă Balc pe Cavaler.

— Nu, răspuse acesta, mă întorc la oștenii și la soția mea. Băietul lui Matias va va fi călăuză până în valea Șomuzului, caii sunt foarte buni. Mergeți cu bine.

— Domnule Cavaler, zise atunci Balc, îți dătoresc viața, fii încredințat că atât părintele meu cât și Craiul vor avea cunoștință de frumoasa Dumitale purtare. Să ne vedem sănătoși, și, cu aceste cuvinte dădu pînteni calului.

După ce sgomotul făcut de copitele cailor nu se mai auzi, Cavalerul Albrecht schimbă câteva cuvinte cu Matias, apoi plecă spre Cetate pe drumul pe care venise. Însă când ajunse în fundul chioarcei, ră-

zorul care deschidea zidul nu voi să joace: vreme de un cias se căzni în zadar. Era să-l lese și să se întoarcă la casa lui Matias când, fără ca să fi făcut alte încercări decât acea pe care o făcuse necontentit dela început și fără a apăsă în alt loc, lepedele se urni. Cavalerul se grăbi să suie scara strîmtă și sucită care, de sub temelii Cetății, ducea în sala cea mare. Când ajunse în vârful ei, se oprî și începî să pipăie păretele la înălțimea feței lui până ce atinse de un feliu de mănunchiu; apăsă pe el cu amândouă mâinile și începî să tragă. O bucată de părete, lată de trei palme și naltă de un stânjin lunecă spre scară fără sgomot căci era pusă pe roțiți care umblau pe două șini. Această bucată de părete deslipindu-se, lăsase un gol în care Cavalerul se grăbi să între. În acel gol erau trei trepte, pe care el le sui tus-trele: la înălțimea feței lui era o scobitură alcătuită masca unui om. Această scobitură pe din afară, adevărat pe partea din sală a păretelui alcătuiă capul Mântuitorului răstignit pe

cruce, săpat în piatră, iar trupul și crucea alcătuiău ca un feliu de învaliș în care intră partea de zid ce fusese deslipită de Cavaler. Două borte prin care trecea lumina zilei arătau unde erau ochii, alte două, mai mici, plecau din urechi. Cavalerul Albrecht, punând fața lui în acea mască, putu prin bortele ochilor să vadă toată sala, iar prin acele dela urechi, fiind foarte cu meșteșug făcute, piezișe, mai late în partea sălii decât în partea din dos, putea să audă cel mai mic sgomot făcut în sală.

Cum puse ochii la bortă, tresări. În sală se află Maria, soția lui, cu un oștean străin, fără coif, dar îmbrăcat în zale, cu paloș la brâu și pînteni de aur la călcăie. Amândoi stăteau în picioare lângă ușa care ducea la odăile ei. Oșteanul se află chiar în prag și părea că voiește s'o împiedecă să părăsească sala.

Ea vorbea tocmai atunci și glasul îi era supărat.

— De ce nu vreu să stau la vorbă cu Dumneta? zicea ea. Pentru că ești un tră-

urmărește întru deșteptarea și înaintarea în bunăstare a sătenilor români. Fiind la rând raportul general al reuniunii pe anul 1912, dl V. Tordășianu face o expunere amănunțită asupra raportului general, în urma căreia adunarea a ales o comisiune pentru examinarea raportului și a socotelilor.

Intre pauze, corul tinerilor pedagogi, ne-a desfășurat cu mai multe cântări frumoase, ceea ce numai spre laudă le poate fi.

Di profesor I. Oțoiu, înțelegând frumoasa chemare ce o are Reuniunea română de agricultură, a intrat și dânsul în șirul celorce ostenește pentru deșteptarea și luminarea sătenilor și a ținut o frumoasă prelegere despre creșterea pomilor, despre îngrijirea lor și despre boalele de cari sufer, stăruiind mai ales asupra păduchelului de sânge. (Nădărdim, că dl I. Oțoiu va fi în viitor un cald sprijinitor și membru fondator al Reuniunii române de agricultură.)

Di N. Iosif, vorbind despre înmulțirea isvoarelor de venit, a spus cum ar putea fiecare sătean să facă un început în ramul pomăritului și în celelalte. A stăruiat apoi asupra soiului de vite Simmenthal, fiind vacile de soiul acesta foarte lăptoase.

Di V. Tordășianu a vorbit despre însoțiri și Reuniunile de înmormântare.

Raportorul comisiunii alese, părintele Traian Petrișor, își face raportul său. Comisiunea examinând socotelile și bugetul și aflându-le în deplină regulă, raportorul propune: Să se ia raportul general pe anul 1912 la cunoștință, să aproabe socotelile și bugetul. Adunarea primește.

Președintele mulțumește tuturor, și în deosebi acelor cari au ostent pentru reușita adunării și încheie adunarea, cu dorința, ca sămânța aruncată să aducă roade bune.

Cina pentru oaspeții străini s'a servit în casele parohiale. Hărnicia și vrednicia conducătorilor români din parohia comunei Gușterița au fost scoase și aci la iveală. Laudă se cuvina harnicului preot T. Petrișor și inv. penz. George Stănescu. Nu mai puțin vrednicesc laudă și îndemânatecele soții ale acestor doi fruntași conducători. Știm că lucrările acestor doi bărbați vrednici sunt sprijinite și de alți fruntași, de aceea Români din Gușterița pot fi mândri cu astfel de conducători. Să le urmeze și în viitor sfaturile și povețele; iar atunci bună ispravă vor face. Rap.

Din dietă.

În ședințele dietei din decursul săptămânei trecute s'au întâmplat iarăș scandaluri ne mai pomenite, cum numai în dieta Ungariei pot să se întâmple. În cele următoare vom da un scurt raport.

Ședința dela 21 Ianuarie.

O ședință mai cum se cade a avut loc numai Mercuri, în 21 Ianuarie n., când prim-ministrul Tisa a răspuns asupra unor întrebări în chestia cu consfăturile pentru pacea româno-maghiară și asupra procesului contra Rutenilor, despre care am scris și noi într'un număr trecut.

Deputatul Beszkid a zugrăvit, în legătură cu procesul ce decurge în Sighetul Marmației contra Rutenilor *schismatici*, starea mizerabilă în care e silit să trăiască poporul rutean. Numitul deputat cere sistarea (oprirea) procesului, fiindcă aci nu e vorba de ceva tradare de patrie, cum se crede la început, ci numai de o mișcare religioasă. Printre Ruteni s'a pornit adevărat o mișcare, ca să treacă la religia ortodoxă rusească. Din partea autorităților s'a început însă cercetare contra bieților oameni, fiindcă între ei și oarecari căpetenii rusești ar fi ceva legături politice, ceea ce până acum nu s'a putut dovedi.

În legătură cu consfăturile de pace a zis deputatul Beszkid, că să se scoată din valoare legea de naționalități din 1868 și să se facă o altă lege nouă.

Prim-ministrul Tisa a răspuns, că recunoaște cumcă starea Rutenilor din Nordul Ungariei e foarte înapoiată. Dar nu poate recunoaște ca cineva să vorbească în dietă despre un proces, care e încă în curs.

Asupra consfăturilor cu Românii prim-ministrul a repetat aceleași vorbe, pe cari le-a mai fost spus și mai înainte, că adevărat prin o eventuală împăcare nu se va periclita existența statului național maghiar. Cât pentru legea de naționalități dela 1868, a zis Tisa, că aceasta a fost în multe privințe schimbată prin legi aduse mai târziu; iar părțile neschimbate, în partea cea mai mare, n'au fost executate și *nici nu se pot executa* (nu se pot împlini). Afacerea aceasta e tare gingașă. Unele dispoziții (hotărâri) ale acestei legi trec mult peste marginile, cari s'ar putea uni cu „ideia“

statului național maghiar (?!), ba unele dispoziții sunt și învechite pentru o administrație modernă. (De aceea le-am și spus îndată la început naționaliștilor români, cu cari m'am consfățuit, să nu aștepte delamină împlinirea hotărârilor acestei legi încă neschimbate, dar învechite. (La auzul acestor cuvinte mamelucii guvernamentali aplaudau cu totul.) Regularea chestiei de naționalități prin o nouă lege încă nu e cu cale. (Ei, iată cum le sucește și răsucesțe! Legea dela 1868 e prea veche, iar una nouă nu e cu cale! Și-apoi să avem încredere în pacea lui Tisa? *Redacția Foii Pop.*)

Ședința dela 22 Ianuarie

a decurs într'o desbatere foarte agitată și sgomotoasă, fiind la ordinea zilei proiectul (planul) de lege despre reforma presei. Partidele maghiare din opoziție au încercat cu toate mijloacele să amâne tot mai mult desbaterea acestei legi. Au vorbit întâiu deputații Sümegi și Urmancy, contra legii sus numite. Urmancy s'a folosit însă de cuvinte foarte aspre la adresa guvernului și a mamelucilor guvernamentali. Din cauza aceasta a fost în mai multe rânduri îndrumat la ordine, iar la urmă președintele dietei l'a oprit să mai vorbească. Urmancy a continuat să vorbească mai departe, pentru care nesupunere președintele a făcut arătare contra lui la comisia de imunitate (care judecă pe deputați).

În sală se produce o agitație și larmă generală. Președintele dă cuvântul contelui Andrași, singurul deputat, care mai e înștiințat să vorbească contra proiectului. Andrași spune, că proiectul de acum e cu mult mai barbar ca legea cea veche, condamnă apoi ținuta guvernului și a partidului dela putere, care a pus la cale atâtea panamele, dupăcum s'a scos la iveală prin procesul Lukaci-Deji etc. etc.

Se scoală numai decât prim-ministrul Tisa, care încă vorbește foarte mândros și infuriat la adresa opoziției. El încearcă să iee apărarea lui Lukaci, zicând că Deji ar trebui să se ascundă în fața lumii, după ce a ridicat învinuiri atât de mari, pe cari apoi nu le-a putut dovedi.

Sfârșind Tisa, mai vorbesc ministrul Balog și secretarul de stat Vadász, cari au prezentat legea, apoi se încheie discuția, iar dieta votează proiectul în general.

Idător viclean! Folosindu-te de cunoștința Cetății dobândită în vremea în care ai fost căutat de noi într'însa și scăpat de moarte, ai adus în zidurile ei pe dușmanii Craiului căruia ia-i jurat credință. O! s'ar cădea să și-se sfărâme pintenii de aur ce, spre rușinea cavalerimii, îi porți la călcăie. Nu vreu să aud un cuvânt din gura Dumitale cea vicleană. Dă-te la o parte și lasă-mă să trec!

Dar oșteanul nu se mișcă din loc.

— Și eu nu te voi lăsa să pleci până ce nu vei auzi tot ce am de zis.

Maria se lăsa pe un scaun și, ascunzându-și fața în mâni, începuse să plângă.

— Nu sunt un trădător, zise Stroiți, sunt un oștean care își împlinește datoria. Acum îți pot destăinui că sunt deslegat de orice jurământ de credință cătră Craiul unguresc și că am jurat credință altuia, unui Voevod din neamul nostru, care este pe cale să mântuie această țară de ocărnuirea blăstămată a lui Sas și s'o facă neatârnată

de Crăia ungurească. Când am fost lovit de hoții lui Ianoș și lăsat ca mort în pădure, veneam, trimis de Domnul meu, spre a-i fi namestnic în această țară și a lucra în numele lui la desrobirea neamului meu. Vina mea fost-a oare dacă am căzut rănit aproape de moarte și dacă Dumneta, cunoscându-mă, m'ai adus în această Cetate pe când eram în nesimțire și m'ai scăpat de moarte prin îngrijirile Dumitale și acele ale preotului papistaș? Vinovat aș fi dacă aș fi încercat prin viclesug să mă furizez în zidurile stăpânite de Crijați. Sau oare, fiindcă m'ai căutat, datoream să părăsesc datoria sfântă de care eram legat prin fire și prin jurământ? Dar trebuie să știi că dela datoria mea cătră acei care m'ai ridicat dintre morți și m'ai căutat până când m'am făcut iar sănătos, eu n'am fugit. Am cerut și mi s'a încuviințat ca viața tuturor acelor cari apărau această Cetate să fie pe cât cu puțință, cruțată, ca cinstea și averea lor să rămâie neatinsă. Și dacă m'ai văzut printre rândurile năvălitorilor,

această împrejurare este datorită în mare parte dorului de a împiedeca prin ființa mea orice cruzime zadarnică, orice batjocură de care ar putea fi atinși acei la care ții. Iar de cunoștința mea de cetate întru nimic nu ne-am folosit, căci alții, mai vrednici decât mine, cunoșteau de mult o chioarcă ce duce la fântâna din curtea Cetății și prin care am pătruns în zidurile ei. Și acuma, hotărăște dacă mi se cuvin porecele de trădător și de viclean, dacă tot ești de părere că sunt nevrednic de pintenii de aur ce-i port la călcăie și dacă se cade ca ei să fie sfărâmați?

Maria nu răspunse; ea urmă să plângă, dar lacrimile ei erau acuma lacrimi de mulțămire căci vede că logodnicul ei de altă dată, pe care îl iubise atâtea și pe care îl iubea și astăzi, nu era ființa vicleană ce, pentru o clipă, își închipuise că este.

Ștefan înțelese ce se petrecea într'însa. Se apropia de ea și se încercă dar, în zadar, să-i desprindă blnișor mâinile de pe față.

Fiind legea primită în general (peste tot), urmează ca să se înceapă desbaterea ei a doua oară, paragraf după paragraf, când apoi se mai fac din nou unele schimbări. (Așa se urmează cu votarea legilor).

Incepându-se desbaterea legii după paragrafi, se anunță la cuvânt vestitul corifeu **Poloni**, care începe a vorbi de-a lungul și de-a latul. Deputații guvernamentali susțin, că n'are dreptul să vorbească așa pe larg; atunci Poloni își ia hârtiile de pe masă și vrea să plece, fiindcă, — zice el, — nu voeste să se lase aruncat afară cu poliția; președintele îl îndrumă la ordine; deputatul Smreciani amenință pe președintele dietei, din care cauză e dat comisiei de imunitate.

Mai potolindu-se puțin spiritele, se trece la stabilirea lucrurilor, ce vor avea să se discute în ședința din ziua următoare. În decursul acestei debateri **Andrași** se scoală din nou, zicând că vrea

să respingă „atacurile mojicești și fără temei moral“ ale lui Tisa contra lui Deji. **Andrași** spune, că Tisa ar putea să considere de o mare cinste, dacă Deji ar sta de vorbă cu el. (Așa se batjocoresc în dietă unul pe altul! *Red. F. Pop.*)

În urma atacurilor lui Tisa față de Deji, acesta din urmă a provocat la duel pe Tisa. Dar în ziua următoare Tisa a declarat, că el n'a voit să atace cinstea lui Deji, astfel că duelul s'a încunjurat.

Ședința dela 23 Ianuarie.

Încă dela începutul ședinței, se observa o deosebită înverșunare pe fețele deputaților din opoziție. Asta din cauza atacurilor lui Tisa contra lui Deji în ședința trecută. Deputații opoziționali au venit acum în dietă pregătiți pentru scandaluri. În fruntea lor e Aponi și **Andrași**. După deschiderea ședinței se dă cetire hotărârii comisiei de imunitate, care oprește pe Ur-

mancy dela cercetarea a 40 ședințe, Iustha dela 5 ședințe etc.

Incepându-se desbaterea pe paragrafi a legii de presă, **Aponi** se scoală și cere președintelui să îndrume la ordine pe Tisa, pentru vorbele vătămătoare față de Deji în ședința de ieri. Președintele **Beothy** zice, că asta n'o află de lipsă. În urma acestui răspuns **Aponi** declară, că atunci nu mai ia de loc parte la discuție.

Acum ia cuvântul **Bela Barabaș**, ale cărui cuvinte provoacă aplauze la deputații din opoziție, iar guvernamentali protestează mereu contra lui. **Barabaș** în curând își sfârșește vorbirea într'o larmă grozavă. Se scoală **Rakovski** și cere cuvânt, dar nu i-se dă. El însă vorbește cu toate acestea, dar tot trebuie să înceteze în curând.

Acum se scoală contele **Andrași** și cere cuvânt la regulament. Majoritatea deputaților nu se învoiește. Într'aceea președintele se cugetă cum să curmeze scandalul.

Scandaluri în dietă.

Andrași dimpreună cu alți deputați sunt scoși din dietă. — Vezi cele scrise la pagina 5.

și închide ședința. În decursul pauzei se pune garda dietei pe lucru. Mai mulți poliști intră în sala de ședințe și provoacă pe deputații Frater, Husar, Barabas, Hedervari Lehel și Vajoni să părăsească sala. Ei nu vrea de voie bună, de aceea sunt scoși cu sâla.

Pe gangurile dietei Tisa a spus deputaților guvernamentali: Trebuie să scoatem afară toată opoziția! Trebuie să facem și acest lucru!

După redeschiderea ședinței Andrași cere din nou cuvântul la regulament. Președintele nu-i dă voie să vorbească. Andrași nu vrea să știe de asta și începe a vorbi, dar nimenea n'aude nimic. În sală e o gălăgie la culme. Președintele îi strigă lui Andrași, că n'are drept să vorbească, dar acesta dă mereu înainte. Intr'aceia mai mulți deputați sar pe bănci, în sală se face o larmă îngrozitoare. Președintele, ca să încunjure bătaia, închide din nou ședința.

Iarăș vine garda parlamentară înăuntru și provoacă pe Andrași să părăsească sala. El răspunde înverșunat, că nu se supune acestui președinte! Atunci gardiștii îl scot afară pe Andrași fără voia lui. După el iasă și ceilalți deputați opoziționali, astfel că ședința s'a continuat mai departe în lipsa opoziției. (Chipul din foaia de azi ne arată scena, când comisarul Laczkovics, urmat de gardiști, provoacă pe Andrași să părăsească sala de ședințe).

După scoaterea lui Andrași, Haller și Bațlani din sală, urmează din nou deschiderea ședinței. Conte Aponi cere cuvântul. El se plânge, că majoritatea parlamentară nu respectă regulamentul dietei.

Contele Zichy încă cere cuvântul la regulament. Președintele nu-i dă. Zichy totuși vorbește. Atunci președintele ridică ședința, iar garda parlamentară intră pentru a treia oară în sală, de unde scoate pe Justh și pe Zichy.

După redeschiderea ședinței, din nou cere cuvântul Aponi, care declară, că între astfel de împrejurări opoziția nu mai vrea să iee parte la desbaterea legii de presă. După această declarație, toți deputații opoziționali părăsesc sala de ședințe.

În dietă au mai rămas deci numai deputații guvernamentali, cari au votat iute toți paragrafuli, pe lângă tare puține schimbări.

Ședința dela 24 Ianuarie.

Lipsind opoziția, a decurs totul în liniște. După deschidere s'a adus la cunoștință, că Andrași e oprit dela 10 ședințe, iar Zichy și Justh dela câte 15. S'a luat apoi în desbatere legea de presă, care se votează și după a treia cetire.

După aceea s'a sculat Tisa, care prin o vorbire mai lungă a încercat să arete îndreptățirea președintelui față de deputații opoziționali, cari fac atâta gălăgie în dietă. Cu acestea s'a închis ședința, anunțându-se proxima ședință pe Mercuri, în săptămâna aceasta, (28 Ianuarie). Luni și Marți acum nu s'au ținut ședințe.

În ședința de Mercuri acum (28 Ianuarie) s'a luat în desbatere legea pentru urcarea numărului recruților. Deputații din opoziție n'au luat parte la ședință. Ei au de gând să aranjeze adunări contra guvernului în întreaga țară.

Știrile Săptămîni.

Sibiu, 29 Ianuarie n.

Cătră abonați.

Facem cunoscut, că din săptămâna aceasta încolo nu mai trimitem foaia, decât acelor, cari au plătit înainte abonamentul. Ceice n'au trimis încă banii, să se grăbească a plăti, altcum le oprim foaia. Pe așteptare n'o putem da, fiind prețul foii și așa destul de ieftin. Cine nu vrea să o mai aboneze, să trimită înapoi numărul, așa cum l'a primit, fără a rupe fașia de pe el. Credem însă, că ceice au primit numerii de până acum o vor abonă și mai departe, altcum era datoria lor morală, ca să ne trimită foaia înapoi încă cu numărul prim din anul acesta. Aceia, cari din cine știe ce cauze n'au plătit până acum, binevoiască deci a grăbi cu trimiterea banilor în zilele acestea. Altcum nu mai primesc nici un număr mai departe.

Concertele doamnei Triteanu. După cum aflăm, doamna *Veturia Triteanu*, distinsa noastră cântăreață, va da o serie de concerte în România, în folosul „Societății ortodoxe naționale a femeilor române din regat”. Primul concert va avea loc în 20 Ianuarie v. la Ateneu în București, apoi va urma în 22 Ianuarie v. un concert în Ploiești, în 24 Ianuarie v. altul în Constanța și în 2 Februarie v. în Craiova.

Știința românească. Sunt câțiva ani, de când doctorul Toma Ionescu din România a aflat un leac, cu care să amortească numai partea trupului cu locul, unde trebuie să se facă operația, fără a se mai adormi omul ca până atunci. Felul acesta de amortește, pe care Doctorul Ionescu, l'a arătat celor mai vestiți doctori de aici și din America, s'a dovedit de foarte bun și mai puțin periculos, ca adormitul omului. Acum Ionescu pleacă din nou în America spre a arăta felul său de operație. Cu dânsul mai merg și medicii Jovara și Jianu, cari vor arăta Americanilor operațiunile, când trebuie scos din om un os și înlocuit cu altul. — Aceste descoperiri ale numiților domni, vor face de sigur nume bun Românilor și țării lor!

Reuniunea de patronaj, secția Sibiu și-a ținut în 15 Ianuarie n. 1914 adunarea generală sub prezidenția dlui Dr. V. Wiedorn, în sala tribunalului din loc. Comitetul acestei societăți a fost însărcinat pe dl Dr. Ioan Fruma, avocat în Sibiu, ca să țină în această adunare o prelegere publică, despre însemnătatea susnumitei reuniuni, ceea ce Domniasa a și făcut, ținând prelegerea în limba română. Interesanta prelegere a dlui Fruma a fost lucrată cu multă cunoștință de cauză, arătând însemnătatea și folosul acestor reuniuni, cari tântesc la ridicarea celor decăzuți moralicește, câte odată din vina lor, dar de multeori în urma sorții vitrege și a lipsei de cultură.

Ger și ninsori se anunță din mai multe părți ale Europei. Așa se anunță de pildă din Belgia, că acolo domnește un ger nemai pomenit. — În Paris gerul și ninsorile, cari nu s'au mai văzut pe acolo dela anul 1883, nu mai iau sfârșit. Mai multe trenuri au fost îngropate de zăpezi. Prin unele locuri zăpada a ajuns la o înăl-

țime de 3—4 metri. Comunicațiunile sunt aproape pretutindeni întrerupte. — Asemenea ger grozav se anunță și din Spania-Nord și din părțile de sud. — Mult mai mare e încă gerul în Rusia, unde în urma căderii zăpezii neîntrerupte aproape toate comunicațiunile, atât pe drumurile țării cât și pe liniile ferate, sunt cu totul întrerupte. Zăpada a ajuns prin unele părți la înălțimi de metri. Multe trenuri au fost îngropate de zăpezi și scoase apoi cu ajutorul miliției. În apropiere de Petersburg au deraiat (sărit de pe șini) un tren în urma zăpezii prea mari.

Un ospăț cu sfârșit tragic. Duminică trecută a avut loc în comuna Cornățel (lângă Sibiu) un ospăț foarte mare, unde a fost multă veselie și voie bună. La plecare spre sfânta biserică, nuntașii chiuiu, sbierau și trăgeau la focuri de revolver din greu. Deodată s'a aude din mulțime un strigăt sfâșietor de durere și sângerând pică la pământ băiatul de 7 ani, A. Mândrunec, nimerit de un glonț de revolver într'un picior. Nuntașii, în urma acestei întâmplări, înspăimântați încep a se împărășii în toate părțile, dispărând toată veselia și lăsând pe miri aproape singuri. Contra vinovatului Nicolae Popa, care deși are etatea de 50 ani, totuși a fost atât de nebăgător de samă la umblarea cu arma, s'a făcut arătare la judecătorie. — Ar fi timpul, ca oamenii și tinerii noștri să părăsească odată această datină de-a împușca pe la ospete, căci astfel de lucruri urâte numai năcazuri și primejdii le poate aduce.

Bubat negru s'a mai constatat până acum la un călător, care a sosit zilele trecute în Triest și care a declarat, că în 8 Ianuarie n. ar fi trecut prin Viena. — Într'un număr trecut am spus și noi, că băiatul unui vienez a fost dus în spital, după ce s'a constatat, că ar avea bubat negru. E temere, ca boala să nu se lățească.

Haite de lupi. În urma zăpezii, — căzută de vre-o două săptămâni încoace din greu, — se dă prilej fiarelor sălbatece a se coborî dela munte, unde nu mai găsesc nimic de hrană. Ele să trag în apropierea orașelor și comunelor. Așa aflăm din Cislădie, că un vânător de acolo ar fi observat în zilele acestea pe dealurile din apropierea Cislădiei o haită constatătoare din vre-o 8—10 lupi. — O altă haită, în număr de vre-o 25 de lupi, a fost observată tot în zilele acestea lângă Sadu (comitatul Sibiuului), în apropiere de stabilimentele de electricitate. Niște oameni, cari călătoriau în sănii spre Rîusadului, au tras mai multe focuri de revolver asupra lupilor, în urma cărora fiarele sălbatece s'au retras în desișul pădurilor.

Regularea măsurilor. Din partea magistratului orașenesc din loc, se aduce la cunoștința tuturor celor interesați, precum neguțătorilor mari și mici etc., că regularea (timbrarea) măsurilor, conform ordinațiunii ministrului de comerț de sub Nr. 95,035 din 1912, va avea loc în decursul luni lui Februarie, în fiecare zi dela 9—12 ore înainte de amiază, în localul de oficiu din fostul târg al cailor (Rossplatz Nr. 4). Mai departe se atrage atențiunea partidelor, că în decursul acestei luni e ușor a-și regula afacerile fără greutăți. După aceasta însă, acele partide, cari nu se vor prezenta în acest termen, vor fi înștiințate oficios, având apoi a suferi de multe îmbulzeli și neplăceri.

Teatru în Poiana-Blenchi. Primim următoarele: În favorul școlii gr.-or. din Poiana-Blenchi s'a dat o reprezentație teatrală, împreună cu dans. S'au predat cu multă vervă „Ruga dela Chiseteu“, comedie într'un act de Iosif Vulcan și „Nunta țigănească“ de E. Suci. În ambele puncte rolurile au fost jucate admirabil de tinerii Ioan Blăjan, Gavril Conțis și Toma Graur; rolurile femeiești de Părasca Birtaş și Verona Oniga. — Succesul netăgăduit se datorește dlui înv. Isidor Sevan, abs. de teologie, care prin o muncă grea și-a ajuns scopul, a obținut admirația inteligenței din jur — fiind acest spectacol la nivelul reprezentațiilor date de actori de meserie. — Decorul petrecerii l-au făcut d-șoarele Susana Buzura, Anuța Saidela și Leontina Bărbosu, prin drăgălășenia d-lor.

Luptă după oficiu. Se cunosc vorbele, amenințările și de multeori chiar bătăile, întâmplate cu ocaziunea alegerilor de primar, când fiecare partidă se silește a-și scoate ales pe omul lor. Sunt oameni, cari nu se gândesc la vrednicia sau nevrednicia celui ales, ci numai ca pofta lor să și-o poată împlini. Din ură sau răzbunare față de celce ar merita să fie ales, își dau votul chiar și pentru cel mai nevrednic om. Că cu ce arme se lucră, la reușita sau nereușita cuiva, cu astfel de ocaziuni, ne arată vestea nu prea îmbucurătoare pentru noi Români, pe care o scriem după foile ungurești: În Ticvaniul mic ca contracandidat primarului vechiu Toader Stoica a fost pus Iacob Belone. Partizanii fostului primar, pentru a scoate ales iarăși pe Stoica, au aruncat dinamită în locuința lui Belone, dar din norocire, dinamita s'a aprins înainte de vreme, așa că afară de spargerea ferestii și o mică crepare a zidului, altă stricăciune — dupăcum ar fi așteptat făptuitorii — n'a făcut.

Reuniunea femeilor române din Turnișor aranjază Duminecă în 19 Ianuarie v. (1 Februarie n.) 1914, o petrecere împreună cu concert, teatru și joc, cu concursul corului bisericesc din loc. Petrecerea se va ține în sala școlii române din loc. Inceputul la 8 ore seara. Prețul locurilor: Loc I 1 cor. 50 bani. Loc II 1 cor. Loc de stat 50 bani Programul următor: 1. „Hora dorobanților“, cor bărb. de N. Popoviciu. 2. a) „Bobocel și Inele“, b) „Cântecul străinătății“, coruri bărb. de I. Vidu. 3. „Dorul înstrăinătății“, cor bărb. de T. Popoviciu. 4. „Doinitori români“, cor bărb. cu soli de A. Popoviciu. 5. „O șezătoare la țară“, icoană din popor într'un act cu cântece, jocuri și tablouri vii, prelucrată după Mugur și Lunca de R. Platoș. — Oaspeții sunt binevăzuți.

Tinerimea română din Giula invită la Concertul împreună cu producțiune teatrală și joc, ce se va aranja în 1 Februarie st. n. a. c., în localul școlii române gr.-cat. din loc. Inceputul precis la 6 ore seara. Programul cuprinde 12 puncte, între cari și „O șezătoare la țară“ și „Țiganul cătană“, piese teatrale jucate de tinerime. În pauză se va jucă Bătuța, Călușerul și Brăul.

Moarte din carne stricată. În una din zilele săptămânii trecute, în comuna Șicula, de lângă Arad, au fost aflați în casă morți țăranul Petru Albiș și soția sa. La început se credeă, că au fost omorâți de mână de om sau, că ei singuri și-au pus

cap vieții. Doctorii au aflat însă adevărul și anume: cei doi soți au cinat seara reci pregătite din carne stricată. Ei au mâncat și prea mult, căci medicii au aflat în stomacul soțului ca la un chilogram de carne. — Iată ce face negrija și lăcomia!

La Reuniunea meseriașilor sibieni să fac mari pregătiri pentru o petrecere, ce să va ține Sâmbătă, la 14 Februarie n. c. în sala mare dela „Unicum“. Corul Reuniunii, urmează probele cu multă hărnicie. Se va cântă, se va declamă de cei mai buni ai Reuniunii; se va face postă umoristică, cu un cuvânt se pregătește o petrecere ca rari altele. Din venitul curat al convenirii, o parte se va da la fondul pentru zidirea noului seminar, iar o altă parte pentru fondul Aurel Vlaicu, cel din care să vor da cu vremea ajutoare tinerilor meseriași cu ținta de a-și înmulți cunoștințele în orașele mari din țări străine.

Mai mult cu mintea, decât cu puterea. Zăpada căzută în zilele trecute a băgat groază și în fiarele pădurilor, cari ne mai aflându-și hrană în locurile mai ferite, sau apropiat de sate și drumurile țării, — da de le va pică înainte ceva de-ale gurii. Mai cu samă în Maramurăș, unde a căzut zăpadă de un metru de groasă, biete animale, cât de frig, cât de foame, au devenit atât de îndrăznețe, încât oamenii se tem și se umble sara pe uliță nearmați. Un cărauș, în una din sările trecute, ducea ceva marfă dela gară într'un sat. Deodată îi ies în drum patru lupi, mânâți de foame. Omul vede primejdia, dar îi vine aminte, că lupul să sparie de foc. Pune mâna pe o glaje cu gaz, ce era între marfa căraușită, o varsă pe bobou și-i dă foc, apoi o aruncă înaintea lupilor. Aceștia o iau la fugă urlând îngrozitor, iar omul scapă, deși a sgriburat una bună fără bobou.

O frumoasă reprezentație teatrală a avut loc, — dupăcum ni se scrie, — a doua zi de Crăciun, în comuna Sând (lângă Turda). Piesa „Răsplata păcătosului“ a fost jucată de tinerimea română din loc. Declamațiunea „Dușmancele“ a fost predată de d-șoara Augusta Nicoară, iar triologul „Seara pe uliță“ l'a predat tot tinerimea, având un succes bun. Venitul curat de 101 coroane s'a destinat pentru un nou clopot la biserica noastră gr.-cat. Teatrul s'a început cu cântarea „Imnul Astei“ în patru voci. La sfârșit a ținut o frumoasă vorbire preotul local, dl Ioan Nicoară, mulțumind tuturora pentru osteneală. *Un participant.*

Inimă de fiară. Băiatul de câțiva anișori al femeii Margareta Vizokai, a scobit cu mânușile pita de pe masă. Isprava asta într'atâta a scos-o din țâțini pe sălbateca de mamă-sa, că a învălit mânușoarele băiatului în hârtie și i-le-a băgat în foc. Arzând hârtia, copilul a căpătat așa niște arsuri, că a murit de durere. — Dinte pentru dinte, zice o vorbă. Așa ar trebui făcut cu ea acum.

Din rămășag. Intr'o crâjmă de pe pusta Ungariei își petreceau mai mulți țărani. Unul dintre ei, îndemnat de satana, a spus, că el bea două litre de vin și o jumătate litră rachiu, dacă va fi cine să i-le plătească. Ingrabă s'a găsit omul și rămășagul a fost legat. Cel dintâiu a și beat vinul, dar când a fost rachiu de jumătate, se răstoarnă de pe scaun ca un butuc. Cei din jur sar să-l ajute a se scula, dar nu s'a mai sculat nici azi, căci era mort.

Ciocnire de trenuri. Numai mai înainte am vestit o nenorocire de tren în România și acum aflăm de altă ciocnire întâmplată între satele Periș și Crivina. Trenul fulger (iute) mergea către Galați și nu departe de satul Crivina s'a întâlnit cu un tren de marfă, care venea de către Galați. Din ciocnirea asta s'au stricat dela trenul de marfă 14 vagoane și a fost omorât frânarul trenului de marfă. S'a pornit cercetare să se afle cine e cauza acestei nenorociri.

Când omul nu mai e stăpân pe minte. Invățătorul ungar Anton Becsak a stat înaintea judecătoriei din Miskolcz, cu femeia sa Stefania Bottka, în cauza divorțului (despărțirii), ce l'a pornit soția sa, din cauză, că soțul se purtă prea aspru cu ea. Judecătorul a cercat împăciuirea soților, dar femeia n'a voit odată cu capul a se mai întoarce la căminul ei. Zădărnice au fost vorbele judecătorilor și rugămintele soțului. După pertractare, femeia s'a dus la gară spre a merge cu trenul acasă. Invățătorul a urmărit-o și la gară a rugat-o din nou să se întoarcă la el. Văzând el, că soția nu se înmoaie, s'a repezit la ea, a îmbrățișat-o și apoi a tras trei focuri de revolver în capul sale soții, care a rămas moartă pe loc.

Nu-i bine să porți bogăția cu tine. Fericiți noi, muritorii de rând, pe cari nu ne prea îmbulzesc banii și nu prea ducem frica hoților. Bogății cei mari, cari poartă averi de mii și milioane numai în frumșetare pe ei, nici nu gândesc, când au să dea piept cu tâlharii lacomi de averile lor. Cât sunt de urmăriți de răufăcători ne arată întâmplarea următoare: Un Englez foarte bogat, umblând se vadă lumea dimpreună cu nevastă-sa, au ajuns în orașul München din țara nemțească. Aci s'au plâns poliției, că doi oameni îi urmăresc de multă vreme din oraș în oraș. Unul dintre aceștia locuia chiar în hotelul, unde aveau și ei locuința. Poliția s'a pus pe pândite și a cercetat odaia în care locuia unul dintre ei, și a aflat ceva nemai pomenit: un cufăr plin cu unelte de spargere și un cufăr în care era închis un șerpe uriaș. Nu știu nime să dea samă, ce rost aveă șerpele; dar la urmă s'a aflat, că cei doi oameni erau doi bandiți vestiți și ei știau, că Englezii au la ei lucruri scumpe și bani în preț de un milion. Aveau gândul se sloboadă șerpele în odaia Englezului, ca să-l înfrice și astfel să-l poată jefui.

Ce face sgârcenia. În Moseva, fosta capitală a Rusiei, s'a întâmplat o sinucidere din cauza sgârceniei. Milionarul Bobitcev aveă un fecior judecător în acel oraș. Acesta făcuse ceva datorie și rugă pe tatăl milionar să-i dea o sumă de bani, ca să-și plătească datoria. Acesta n'a voit. Feciorul atunci s'a împușcat, dar n'a murit. Aflând tatăl de aceasta i-a trimis în spital 50 ruble pe un servitor. Noră-sa aflând de această batjocură, a cumpărat pe banii aceștia un sicriu și i-l'a trimis socrului, iar ea s'a înveninat. Acesta e al doilea caz de sinucidere în familia milionarului. Cu câțiva ani înainte s'a sinucis o fată a lui, tot din cauza sgârceniei prea mari a bătrânului.

Cununie. Maria Stroia din Cacova și Nicolae Loloiu din Orlat își serbează cununia lor religioasă Duminecă în 1 Februarie n. 1914, în biserica gr.-or. din Cacova. — Să le fie într'un cias cu noroc!

Cea din urmă lecție ca testament. Învățătorul Mihail Rajki din Dombegyhaza suferă de mult timp de durere de piept. În una din zilele trecute simțindu-se rău, a adunat copiii în școală și le-a ținut o prelegere despre iubirea deaproapelui și alte virtuți, apoi a trimis copiii acasă și el și-a stins viața cu un glonț. — Vorbind copiilor de iubirea deaproapelui, a uitat nenorocitul învățător, că a suferi totul ce vine dela Dumnezeu, încă e vârtute și că ați lua viața e un păcat mare, pentru că numai cine ne-a dat-o, are dreptul asupra ei.

Un om care a beut din pomana lui. Într'un sat din Rusia a fost murit un fecior cu numele Churtenco. Două zile și două nopți a fost jelit și priveghiat de rude și prietini, cari, cum e obiceiul și pe la noi, au beut pentru sufletul celui adormit în Domnul. A treia zi, feciorul a fost dus la groapă. Dar când a fost lăsat sicriul în pământ, s'au auzit lovituri în coperișul coperșului. Lumea adunată a fugit, care încărâu îl duceau picioarele. Numai părinții, preotul și doi prietini mai buni au rămas aci. Repetându-se loviturile, cei doi prietini au desfăcut sicriul, de unde s'a sculat mortul și cea dintâiu vorbă a fost să-i dea de beut, că îi este sete. După ce l'au adăpat, feciorul s'a sculat și a venit acasă pe picioarele lui. Intrebat fiind de moartea lui, a spus, că l'a ajuns o amorțeală de nu-și putea mișca nici trupul, nici limba. A văzut totul ce se petrece în jurul său, dar nu putea da nici un sămân, până când a simțit că e lăsat în groapă, atunci ia revenit puterea. A mai spus, că nu-i pare rău de întâmplarea asta, căci acum își cunoaște cari sunt adevărații prietini și cine-i sunt dușmani. Uitasem să spun, că acasă a mâncat și beut din pomana pregătită pentru cei ce-l însoțeau la groapă, dar cari în urma celor întâmplare n'au mai venit nici unul.

Dragostea pârdașnică. Într'o comună din comitatul Treiscaune erau îndrăgostiți foc feciorii George Rechetes și Alexă Gana în frumoasa satului Ana Gana, căreia îi bătea inima mai tare cătră George, decât cătră Alexă. Cest din urmă însă, ca să-i rămână Ana numai lui, îl înșeală pe George cu ceva minciuni, ca să meargă până în pădurea din marginea satului, unde îl lovește cu săcurea în cap. Apoi astupă cadavrul cu zăpadă și merge liniștit în sat, poate cu gândul la Ană. Fapta lui însă a fost descoperită, și până-și va împlini pedeapsa va îmbătrâni frumoasa satului, iar lui îi va trece de dor.

La fondul jubilar Nicolae Cristea pentru monumentele bărbatilor binemeritați ai meseriașilor al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, au mai dăruit: Dr. Vasile Stan, profesor, Octavian Costea, diacon, Ion Deac, sodal cismar, câte 20 bani; Lazar Hedu, zidar, 50 bani; Alexandru Costeiu Popescu și fiul său Alexandru (Lotru), la încheierea contractului pentru fiul său Ioan cu faurul Weindel, 1 cor.; Ion Rusu, paroh (Juncul) cor. 2.25; Ioan Pinciu, sodal mecanic (Constanța), 30 bani; Ioan Pinciu, cul. tipograf, Ioan Cjoran, învățăcel faur, câte 25 bani; Stefan Morariu, paroh (Cunța), soția sa Virginia n. Corda și copiii lor Virgil și Felicia, 1 cor.; Iosif Martin, paroh (Recea-Telechiană), soția sa Elena și copiii lor Demetriu, Constantin, Valeriu, Ana și Eugenia, 1 cor. și Vic. Tordășianu, prezident, 10 bani.

Școlile din Germania. Credem, că e interesant a se ști din partea cetitorilor nostri câteva date mai însemnate din viața școalelor din Germania. În întreagă împărăția au fost în anul 1911 cu totul 62,037 școli pentru copiii până la 12 ani. În aceste școli au învățat 148 mii 217 învățători și 39 mii 268 învățătoare. Numărul copiilor de școală au fost 10 milioane 309 mii 949. Cu aceste școli s'au cheltuit 669 milioane, 836 mii 578 mărci. — Nu e mirare de acești numeri mari, când ne gândim la cultura Nemților. Am putea lua și noi pildă din aceste date, ca amăsurat numărului și sărăciei noastre, totuși să ne îngrijim mai bine școalele, căci numai prin școală se mai poate azi susține un popor, care nu vrea să peară.

O hoție nebănuită. Vedem și pe la noi umblând câte odată călugări, cerând inimilor bune să-i ajute cu câte ceva. Haina călugărească te înmoaie la suflet și-ți însuflă frică și ascultare de poruncile Domnului, de aceea creștinii îi și ajută pe acești bărbăți, cari au lăpădat dela ei orice grije lumească. În vremea din urmă însă, haïna călugărească a fost folosită de spioni, hoți și alți făcători de rele, ca așa mai ușor să-și ajungă țânta. — Mai nou se vorbește mult de o întâmplare, ce s'a petrecut în orașelul Almerdoban din Șpania. În numitul orașel trăește un om cu stare bună și temător de Dumnezeu. Într'o sară îi intră în casă doi călugări și-l roagă să le dea sălaş peste noapte. Omul le dă bucuros, căci aveă mare respect față de acești cuvernici. După cină, dela care n'a lipsit vinul, familia omului se trage în odaia de culcare, iar stăpânul rămâne cu călugării de vorbă. Nu mult au vorbit, când un călugăr scoate revolverul și întinzându-l spre gazda casei, cere o sumă mare de bani. Înfricat omul, dă călugărilor toți banii ce-i aveă în casă, numai să scape cu viața. Acum bandiții — căci ei erau, — au poruncit omului să vie cu ei să le arete drumul să ieșe din oraș, că nu cunosc locul bine. Dânsul i-a condus până în pădurea din marginea orașului, unde bandiții s'au făcut nevăzuți.

A lucra nu e rușine. Sunt oameni, cari ajungând la avere, cred că a lucra e numai treaba săracilor, fiind munca rușinoasă pentru bogați. Dar iată o pildă, cu totul contrară, care ne vine din Potsdam, lângă Berlin, unde a petrecut mai multă vreme împăratul Wilhelm I (tatăl împăratului de acum) al Germaniei. Se spune adecă, că Wilhelm I în vremea șederii lui în acest oraș, în fiecare zi înainte de ameazi tăia și crepă butuci groși de lemn, împreună cu un servitor al său. Împărăteasa se uită cu drag la bărbatul ei cum muncește și nici prin gând nu-i trecea să-l desmânte dela această plăcere a lui, cum ar fi făcut alte cocoane, cari deși nu se pot pune cu o împărăteasă în avere și putere, în capul lor gărgăunii le fac să judece mai altfel lumea de cum e ea. — Vești de acestea nu s'au mai auzit de pe vremurile regelui Matia, care de multeori puneă pe sfetnicii săi la lucruri grele, ca văzând aceștia cât e de greu a munci în ploii și arșița soarelui, să cinstească pe țaranul, care în sudoarea feții sale își agonisește pânea sa. — Din toate acestea se desprinde pentru noi un adevăr, care nime, fie acela oricine, n'a cercat să-l tragă la îndoială, și anume: a lucra nu numai nu e rușine, ci e un ceva de lăudat.

ECONOMIE

Boalele vinurilor.

Oțătirea vinului. Oțătirea o pricinuește vinului un microb așa numit „mycoderma aceti”, care microb atacă alcoolul din vin și-l preface în oțăt și apă. Microbul acesta să arată la suprafața vinului, în formă de o peliță albă subțire. Dacă nu observăm la timp și nu ne îngrijim pentru delăturarea acestei pelițe, vinul se atacă cu totul în timp de 2—3 săptămâni. Măsurile de apărare contra acestui morb trebuie luate încă de toamna, la culesul viilor. Și anume:

1. Strugurii, cari sunt stricați, putrezi și oțătiți, să nu-i amestecăm cu cei buni.

2. Oamenii, cari lucrează la cules, să nu umble în jurul mustului cu pâne, pentru că o mică fărâmătură de pâne ne poate strică tot vinul.

3. Tescuitul să se facă cât mai repede, astfel ca mustul să nu stea mult pe dreve.

4. Vasele, cu cari lucrăm, înainte de a le lua în lucrare și după lucrare să fie bine spălate.

5. Dacă la vin, mirosându-l am observă oricât de puțin miros de oțăt, îndată să-l tragem în altă bute, care a fost bine afumată cu piatră pucioasă și butea să fie ținută plină.

Vinul care deja e oțătit total, fiind alcoolul nimicit, nu se mai poate îmbunătăți, ci numai pentru oțăt să se folosească. Însă de e numai în grad mai mic oțătit, facem bine dacă toamna îl turnăm pe drevele proaspete, unde îl ținem 2—3 zile, sau îl amestecăm cu must și așa îl aducem din nou în fierbere.

Cleoșirea vinului. Turnând vinul dintr-un pahar (pocal) în altul, dacă nu curge ca de regulă, ci se întinde în forma uleiului, atunci zicem că e cleos. Acest morb îi provine vinului din următoarele:

1. Dacă la cules au fost mulți struguri putrezi.

2. Dacă mustul n'a trecut bine peste fierbere și așa zahărul rămas în vin prinde a să discompune.

3. Dacă vinul s'a tras prea târziu de pe drojdii.

Dacă vinul a căpătat acest morb, atunci să punem tot la 100 litre 20—30 grame tanin, care peste 8—10 zile se așază ducând și materiile cele cleoase la fundul buții. După ce s'a așezat, aducem vinul bine în atingere cu aerul și-l tragem într'o bute, care a fost afumată cu piatră pucioasă. Iar dacă din fierberea greșită a rămas zahăr în vin, să ținem vinul mai la căldură, ca să vină iarăș din nou în fierbere.

Gust de mucezală. Gustul acesta îl capătă vinul, dacă butea în care s'a ținut a fost mucețită. Acest gust îl putem delătura din vin în următorul mod:

1. Să tragem vinul mai de multeori în altă bute curată.

2. Punem în vin cărbuni de lemn, dar aceștia să fie curați. Cărbunii trag gustul de mucezală în ei și după aceea îi delăturăm din vin.

3. Folosim uleu curat (Olivo), din care la 100 litre vin amestecăm 1/2 litră uleu, ce trebuie bine amestecat cu vinul. Uleul ia gustul de mucezală în el și să ridică la suprafață, de unde îl putem ușor delătura.

Victor Morariu.

Ultime știri. Consfăturile de pace.

În zilele acestea s-a vestise, că delegații comitetului nostru național, domnii Dr. T. Mihali, Dr. I. Maniu și Dr. V. Braniște, vor reîncepe consfăturile cu prim-ministrul Tisa, pe la mijlocul acestei săptămâni. Aceasta nu s'a întâmplat încă până azi, Joi, când încheiem foaia. Cauza amânării este, că contele Tisa a plecat la Viena, unde Joi acum a fost primit în audiență de Majestatea Sa Monarhul.

Consfăturile se vor începe de altcum în zilele viitoare, iar după terminarea lor se va convoca din nou comitetul național la Budapesta.

Dacă va fi să se încheie pace, atunci se va conchermă Conferența Națională, care va avea să hotărască asupra ținutei Românilor. Asta e părerea generală. Convocarea conferenței naționale se cere tot mai mult, în fața stărilor, prin cari trecem.

Spre știre.

Toți abonații sunt rugați, — când trimit bani, cer schimbarea adresei, scriu ceva la foaie sau fac orice fel de întrebări, — să scrie negreșit numărul de pe fașia, sub care primesc foaia. Asta e de lipsă pentru orientarea noastră în multe privințe, atât când e vorba de bani, cât și la altfel de publicații ce ni se trimit. Iar abonații cei noi încă să scrie, că ei numai acum abonează foaia întâiu.

Numeri de probă încă trimitem la dorință oricui. E de ajuns a ni se scrie pe o carte postală numai adresa cum se cade a celui care dorește numeri de probă. Pe abonații cei vechi îi rugăm să stăruiască în cercul cunoscuților lor, ca cât mai mulți să aboneze „Foaia Poporului“, care e cea mai veche și mai bună foaie populară. Fiecare abonat vechiu va face bine să câștige măcar un abonat nou, ca astfel înmulțindu-se abonații foii, să o putem face tot mai bună, spre ciuda acelor, cari vreau să ne înfrice cu procese și noua lege de presă. Bani se pot trimite și la olaltă cu un singur mandat (utalvány), numai adresele să fie toate bine scrise și descurcat. Toți abonații cei noi primesc în cinste și câte un Călindar de părete, care e frumos tipărit în color și cu mai multe chipuri.

O bună ocazie este la reînnoirea abonamentului pentru foaie, ca fiecare abonat să comande atât pentru el cât și pentru alți prietini, încă câteva călindare, scriind pe cupon câți bani trimite pentru foaie și câți pentru călindare. Prin aceasta trimite banii mai ușor. Cuprinsul bogat al călindarului se află la alt loc.

La trimiterea banilor scrieți totdeauna cât se poate de descurcat, pentru că altcum se pot schimonosi numele fără voința noastră.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului“,
Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Poșta Redacției și a Administrației.

Un vechiu abonat. Am cetit cu deosebit interes plângerea D Tale. Dar te rugăm a ne spune numele și de unde ești, fiindcă din scrisoare nu putem ști. Asta numai pentru noi.

Teodor Bercia în Habic. Adresa s'a schimbat, dar foaia nu o putem trimite să fie Vineri în Reghinul săsesc. Acolo o fi ajungând Vineri seara sau Sâmbătă dimineața. Mai curând nu se poate. De ce nu se întocmește lucrul, ca să meargă după poșta la Reghin Sâmbăta, Dumineca sau Lunia, iar nu odată pe săptămână Vineria? Ce rețea peste tot locul rânduiește poșta așa cum am scris în Nr. 2 al foii noastre din anul acesta. Să se aducă poșta Sâmbăta și Dumineca în fiecare comună. Așa trebuie cerut în reprezentanța comunală.

Petru Moldovan în I. s. Numărul reclamat s'a trimis din nou în 22 Ian. n. 1914. Adresa cerută nu o știm, fiindcă se tot mută, nu stă într'un loc.

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e după calendarul vechiu).

- 23 Ianuarie: Armeni, Nadeșul săsesc.
- 24 Ianuarie: Almașul mare (comitatul Cluj), Lugoș, Măgheruș.
- 26 Ianuarie: Șimand.
- 27 Ianuarie: Ciozveni.
- 28 Ianuarie: Ilonda.
- 31 Ianuarie: Ciuc-Sereda, Tășnad.
- 1 Februarie: Așel, Jibău, Mocrin, Sântinul-Homorodului, Șoborșin.
- 2 Februarie: Hațeg, Segedin.
- 3 Februarie: Aita-mare, Buteni, Chi-bed, Papoț.

Nr. 137—1914 1539

Publicațiune.

Comuna Avrig-Felek, exarândea pe calea licitațiunei publice, se să va ține la casa comunală în 2 Februarie n. 1914, la 8 ore a. m., pășunatul din următorii munți, pe anii 1914, 1915 și 1916:

Muntele „Surul“ prețul strigării 740 K
 „Avrigel“ „ „ 1271 „
 „Clăbucet“ „ „ 244 „
 Vadiu 10% dela prețul strigării.
 Condițiunile mai deapropo se pot vedea la primăria comunală.

Avrig-Felek, în 15 Ianuarie 1914.

Primăria comunală
 Răduțiu, notar. David, primar.

Cărți vechi

tipărite ori scrise cu mâna, bisericesti ori lumești, în orice limbă, chiar biblioteci întregi, apoi gazețe, cruci, țesături, lcoane, bani vechi, mărci postale și orice lucruri vechi

cumpără

cu bani gata, ori schimbă cu altele noi, ori plătește în schimb abonamentul la gazete.

1532
 Nicolae Danciu
 Karánsebes.

Ofert de căsătorie.

Un văduv în etate mijlocie, om cuminte și solid, purtaro modestă, exterior plăcut, posedă o cultură superioară, bun de inimă, sentimente nobile, cruțător, cu venit lunar sigur de 120 Cor., e în stare a ocupa o funcțiune încă la oraș, care iară îi aduce 100 coroane, caută pe calea aceasta cunoștința unei văduve potrivită, fără copii, spre a se căsători. Să recere ca respectiva să aibă ceva avere, ori casă și grădină în oraș. Scrisorile sunt a se adresa la administrația „Foaia Poporului“, de unde se vor trimite respectivului.

1540

Cucuruz de vânzare.

Insoțirea economică comercială „Plugarul“, cu sediul în Blaj, aduce la cunoștință publică, că a cumpărat cantități mai mari de cucuruz, pe care îl vinde cu vagonul la gara, care i-să cere, ori în mic la magazinul insoțirii din Blaj.

Toți ceice au lipsă de cucuruz, să binevoiască a se adresa cu toată încrederea la biroul insoțirii „Plugarul“, de unde vor primi informațiile necesari.

Membrii insoțirii vor avea favoruri deosebite.

Blaj - Balázsfalva, Ianuarie 1914.

1560 Direcțiunea insoțirii.

Publicațiune.

În 8 Februarie n. 1914, la 11 ore a. m., se dă în licitație publică pășunatul din muntele „Valea Sereței“, pe anii 1914, 1915, 1916, adică pe 3 ani.

Prețul strigării e 800 Cor. Vadiu 10%. Licitațiunea se va ține în edificiul școlii.

1565
 Condițiunile de licitație se pot vedea la președintele compozosoriatului.

Serata, 22 Ianuarie 1914.

Ioan Calefariu George Măsarriu
 notar. președinte.

Carne 1555

de vită și vițal, dela pulpă, ieftină și bună, în fiecare zi proaspătă, se trimite oricui franco, pe lângă rambursă, în pachet de 5 kilograme. Și anume. Carne de vită ori vițal cu Cor. 4-20, carne de porc Cor. 4-80, slănină Cor. 5-10, slănină afumată Cor. 5-60, untură Cor. 5-40, unsoare Cor. 5-80.

Kalman Franz
 Szeklencze Nr. 65 (Máramarosm).

Publicațiune.

Comuna politică Tăuni, (Hosszupatak), a decis, ca în 8 Februarie 1914, la orele 10 a. m., să vândă prin licitație dreptul de pășune pentru oi, care are să dureze dela 7 Aprilie, până la 27 Octomvrie 1914, și să pot primi dela 800, până la 1000 de capete.

Condițiunile să pot vedea în cancelaria notarială din loc.

Tăuni (Hösszupatak), în 24 Ianuarie 1914.

1559
 Keresztes Árpád, Tutelea Teodor,
 notar. jude comunal.

Dentist
Virgil Muntean
 SIBIU

Str. Ureznii (Reisbergasse) 17

Pune dinți
 la cauciuc și de aur cu
 prețuri moderate.

Casa

din Sebeșul-săsesc (Szászsebes), strada Grecilor Nr. 23, constatătoare din 5 odăi, 1 prăvălie, culină, pivniță, 1 atelier (lucrătoare) mare, grajd, magazin de cereale împreună cu curte și grădină mare, se vinde din mână liberă, eventual se închiriază cu 1 Maiu 1914.

Mașină de clocit pui

1513
 pentru 140 ouă, se vinde ieftin în Sibiu, Str. Seivert 13, (Conradwiese).

Cine folosește zilnic și consecvent Odol, întrebuințează după a noastră cunoștință de azi, cel mai bun mijloc pentru dinți și gură.
 Prețul: sticlă mare K 2—
 mică „ 1-20

Atențiune!

Mulți au epistole vechi, dar fără valoare, provăzute cu mărci. Epistole de soiul acesta și mărci din anii 1850 până la 1880 le plătește bine Georg Weiss, Wien, II., Wolfgang Schmälzgasse 6. 1594

Un tinăr

care a petrecut câțiva ani prin străinătate, reîntors acasă umîn comuna natală cu un capital de 17 mii oor., voiește a se căsători cu o fată, ce încă ar avea o zestre oarecare. Scrisorile sunt a se adresa la administrația „Foaia Poporului“ în Sibiu, de unde se vor da respectivului.

1537

Pastă de dinți

KALODONT
 Apă de gură

154

Călindearul Poporului

pe anul
1914

„Călindearul Poporului” spune, — pe lângă însemnarea exactă a sărbătorilor de peste an, — cum va fi vremea în anul 1914, după călindearul de 140 ani, apoi toate cele de lipsă despre poștă, telegraf, ștempele etc., precum și numele tuturor bărbaților noștri, cari stau în fruntea Conzistoarelor române gr.-or. și gr.-cat. După aceea urmează date despre școalele noastre populare, despre gimnaziile, seminariile, școalele de fete, apoi numele și locul unde se află reuniuni culturale, reuniuni de femei, de cântări, de mese-riși, de binefacere, de agricultură, înșoțiri sătești, bănci, tipografii etc. etc. La toate aceste reuniuni e pus și numele conducătorilor lor. Ca un lucru bun, ce trebuie să se afle într'un călindear cum se cade, se poate numi felul cum sunt aranjate târgurile de țară după luni și după comune, unde se arată pe lângă târgurile de mărfuri și târgurile de vite, oi, cai etc. Aceasta e o întocmire, ce nu se află în nici un alt călindear românesc, decât în „Călindearul Poporului”.

Ca ceva nou cuprinde „Călindearul Poporului” o cronologie națională, adică toate faptele și întâmplările mai mari, prin cari a trecut neamul românesc dela începutul Istoriei Românilor până azi.

Mai sunt în Călindear vreo 30 de articoli mai mari și mai mici, apoi poezii, glume, vorbe înțelepte, poezii populare etc.

Din mulțimea chipurilor amintim următoarele:

Aurel Vlaicu
Aeroplanul lui Vlaicu
Vlaicu în aeroplan
Cum a căzut Vlaicu lângă Bănești
Drumul, pe unde a mers
Vlaicu în spital
Vlaicu pe catafalca în Câmpina
Inmormântarea lui în București
Medaliile lui Vlaicu, datorite de regele Carol
Visul lui Vlaicu, de a trece Carpații
Casa părintească, unde s'a născut Vlaicu
Binținții, satul lui Vlaicu

Apoi dela mobilizarea României:

România vrea războiu (demonstrația din București)
Ministrul-președinte Titu Maiorescu
Gornıştii anunță mobilizarea
Adunarea cailor și a trăsurilor pentru războiu
Plecarea rezerviștilor în războiu
Infanteria română
Două regimente de grăniceri
Bicicliștii români gata de plecare
Binecuvântarea trupelor în Iași
Armata română: artileriști, dorobanți, vânători, gendarmi, geniu, călărași, roșiori, artilerie de câmp, marinari
Regele Carol al României
Regina Elisaveta a României
Ferdinand, moștenitorul tronului
Prințul Carol al României
Generalii: Averescu, Hârjeu, Crăiniceanu, Iarca și Culcer
Familia imperială rusească, (țarul, țarivna, cele 4 fete)
Impărțirea ajutoarelor la rezerviști
Podul peste Dunăre la Corabia

E cel mai vechiu și mai bun călindear, care cuprinde în anul acesta, — al 29-lea, — foarte multă literatură de citit, precum și la 100 ilustrații dimpreună cu 4 harte (mape) mari: toate țările locuite de Români, Cadrilaterul cuprins de România dela Bulgaria, țările balcanice înainte de războiu, apoi țările balcanice cum s'au împărțit după războiu.

Ca adaus la „Călindearul Poporului” se află o frumoasă fotografie a mult iubitului și regretatului nostru aviator AUREL VLAICU, precum și alte 14 ilustrații diferite în legătură cu moartea lui Vlaicu. Atară de acestea mai sunt în Călindear încă vr'o 80 de ilustrații dela mobilizarea României, armata română, generalii români, vederi din Cadrilater, etc. etc. Apoi cele 4 mape (toate pe o coală mare), fotografiile iubișilor noștri răposaji Iosif, Chendi etc.

Prețul 40 bani

cu trimiterea pe poștă 5 bani mai mult

Ceice au făcut Podul
Trecerea armatei peste pod
Artileria și cavaleria română în Bulgaria
General Bogdan, pe un tun luat dela bulgari
Prizonieri bulgari
Portul Silistra
Vederea orașului Silistra
Oameni din Silistra
Intrarea armatei române în Silistra
Vaporul român „Dacia”
Orașul și portul Turtucaia
Vederi din Dobrici
Palatul din București (unde s'a încheiat pacea)
Chipurile tuturor delegațiilor, cari au încheiat pacea dela București, — cu totul 20 chipuri
Reîntorcerea armatei în București etc. etc.

Cum se poate comanda „Călindearul Poporului”?

Cine comandă cel puțin 20 exemplare și le plătește înainte cu câte 40 bani bucata, mai capătă două călindare pe deasupra și se trimit toate acasă plătite de poștă.

Aceia care cumpără 25—50 exemplare le capătă cu 28 bani, dela 50 bucăți în sus cu 24 bani unul, dar trebuie să plătească și posta la primire.

Banii trebuie trimiși totdeauna înainte de aceia, cari voesc să capete călindare cu aceste prețuri atât de ieftine. Numai comande dela 30 exemplare în sus se trimit și cu rambursă, adică să se plătească la scoaterea dela poștă. Mai puțin de 30 exemplare nu se pot trimite neplătite înainte, din cauză că atunci vine prea scumpă posta.

Pentru revanzători.

Toți aceia, cari voesc a vinde călindare să se adreseze la administrația „Foi Poporului”. La acei revanzători, cari sunt oameni de încredere, dăm călindare și ca să le plătească după ce le vor vinde, numai cât atunci nu e rabatul chiar așa de mare. Pe lângă plățirea după vânzare, dăm călindarul: cu 28 bani aceluia cari comandă dela 50 bucăți în sus, iar cu 30 bani aceluia cari comandă mai puțin de 50 bucăți. Ei au însă a plăti și poșta, fiindcă pachetul se trimite neplăt.

Intr'un pachet de 5 chilo întră 30 bucăți. Pentru pachete de 1 chilo până la 5 chilo costă poșta 72 bani. (E deci tot atât a trimite un pachet de un chilo sau de cinci). Iar dacă călindarele se plătesc numai la scoaterea dela poștă, atunci costă un pachet dela 1—5 chilo 84 bani.

Toți ceice comandă călindare, sunt rugați a ceti bine aceste condiții de vânzare. Îndeosebi ne adresăm aceluia, cari comandă câte 4—5 călindare, pe cari să le plătească când scot pachetul dela poștă. Așa ceva nu se poate, fiindcă costă prea mult poșta. Din cauza asta, ceice comandă numai 4—5 bucăți, să trimită banii totdeauna înainte.

De aceea să nu treacă nimenea cu vederea a-și cumpără „Călindearul Poporului”, tipărit la „Foaia Poporului” în Sibiu. Acest călindear poate să steie pe orice masă românească, iar pe deasupra e așa de ieftin în comparație cu bogatul cuprins

De vânzare în toate librăriile, la comercianții români, precum și la „Foaia Poporului” în Sibiu.

Avantagiile noului călcăiu de gumă

BERSON

sunt

durabilitatea enormă
elasticitatea deosebită
și forma **ideală**

Prăvălie de vânzare.

O prăvălie bine asortată cu băcănie și manufactură într'o comună mare, cu jur mare românesc, din cauze familiare se află de vânzare. Doritorii să adreseze scrisorile la Administrația acestei foi, de unde se vor trimite respectivului. 1495

Nu uita

stimat cetitor, — la comanda sau tot felul de alte cumpărări făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în inseratul din „Foaia Poporului“.

Prin aceasta contribuți și D-Ta la răspândirea și lăjirea foii noastre, iar pe altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

In loc de cor. 12.—
numai
Coroane **5.—**

000 părechi de ghete cu băeri, conform desenului de sus, tot din piele bună și talpă tare bătută cu cuie, cari au fost comandate pentru a se trimite în Balcani dar au rămas înapoi din cauza războiului. De aceea acum sunt niște a le vinde părechea sub prețul ce mă costă, adică cor. 5.— Se pot cumpăra numai cu cor. 5.— păta pentru domai și dame în toate mărimile. Trimitere cu rambursă.

Exporthaus „Perfekt“
Wien, VII., Neustiftgasse 137/58

Lepedeauă de flanel pentru iarnă!
Noutate practică!

Lepedeauăle noastre nouă de flanel pentru iarnă „Eskimo“ sunt pregătite dintr'un flanel de spălat excelent și țesute în colorii minunate practice, albe cu broderii gingașe, cari sunt foarte călduroase și sunt de o strapație extraordinară și sunt foarte durabile lucrate. Sunt cam de 140 cm. în lățime și doi metri în lungime. Se recomandă mai cu seamă pentru hoteluri, cafele, case de bolnavi, brutari, măcelari, ospătării și pentru orice gospodărie, fiindcă aceste lepedeauă de flanel pentru iarnă „Eskimo“ sunt cele mai practice, încât despre folosul lor nu ne putem nici închipui.
1 bucată lepedeauă de flanel pentru iarnă „Eskimo“ costă numai cor. 2,50
3 bucați lepedeauă de flanel pentru iarnă „Eskimo“ „ „ „ 7,25
6 bucați lepedeauă de flanel pentru iarnă „Eskimo“ „ „ „ 14.—
Singura vânzătorie cu rambursă prin

M. SWOBODA, WIEN, III.2, Hiessgasse 13 — 348.

Lepedeauăle sunt de culoare albă, roză, vânăta deschisă, roșu închis și sur. 1523

Banca generală de asigurare mutuală

„Transsylvania“

asociație cu garanție limitată în Sibiu (Nagyszeben)
recomandă încheierea de 767

asigurări pe viață în cele mai culante condiții de polițe (pentru învățători confesionali și preoți români avantajii deosebite).

Ca speciale combinații deosebit de favorabile sunt de notat:

Asigurări mixte cu rebonificare garantată de interese de 3% —

Asigurări simple și mixte cu participare de 40% la câștig. Asigurări mixte cu solvirea necondiționat de două ori a capit.

Asigurări de foc deasemeni cu premii foarte ieftine!

Dela fondarea „Transylvaniei“, sau plătit prin acest institut:

Capitale asigurate pe viață	K	5.458.689'43
Pagube de incendiu	„	5.456.645'67
In total a fost la Transyl- vania la 31 Dec. 1912 { asig. pe viață „	„	11.740.710'—
{ asig. de foc „	„	133.667.241'—
Capital de fondare și rezerve	„	2.603.400'—

Informațiuni și prospecte să dau în orice moment gratuit la Direcțiune și la toate agenturile.
Persoane pricepute la afaceri de asigurare (achizitori) cari au legături bune la orașe și în provincie, să primesc la serviciu totdeauna în cele mai favorabile condițiuni.

Depozit bogat sortat!

1305

A. Henrich & W. Müller

Prima fabrică de piele sibiană
Sibiu, Bachgasse Nr. 3—5,

își recomandă fabricatele lor precum: tălpi pentru opinci din piei întregi de boi și bivoli, Vaches-Croupions și tălpi de bivoli cu margini și fără margini în diferite calități.

Mai departe se află în depozitul fabricii un mare asortiment în Părechi de opinci tăiate pentru femei, bărbați și copii. Brandsohikipsen și diferite bucați de tălpi căzute. Piele de vacă de vachs, lucii sau și în pregăteala lor Pittlinguri de vachs, Kipse de vachs, Piele de vițel de vachs,

Piele crepate de vachs, Boxpittlinge, Mastboxe, Roxcalf, Chevreaux în diferite fărbi și fabricate. Piele de oale în fărbi diverse. Căptușeli de oale. Asortiment bogat în toate necesitățile aparținătoare pantofăritului și cismăritului și în calapoade.

Călcăie de gumă.

Difevite lacuri, creme și mijloace pentru conservarea ghetelor. În despărțământul nostru propriu să pregătesc, la dorință și după măsură, toate părțile de sus la ghete (fețe) prompt și pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Prețuri solide!

Fabricate proprii!

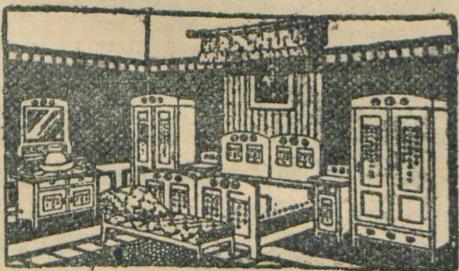
Serviciu coulant exact!

MOBILE lucrate solid și conștientos

se pot comanda la
EMIL PETRUȚIU
Fabrică de mobile
SIBIU — NAGYSZEBEN, str. Sării 37

Specialist în:
mobile de tot felul pentru tinere nou căsătorii, mobilări de hoteluri, vile, institute, cafenele și restaurațiuni

— Telefon Nr. 47 —
cu legătură la com. Intreg

Atelier propriu de tapiserie
Se lucrează după planuri artistice

500.000 de pași

poate umbra cu așa o păreche de papuci sau cizme, cari sunt cumpărate din atelierul meu sau sunt provăzute cu numele **GEORGE LIMPEDE**

Gratis reparare orice încălțăminte socotind dela cumpărare 3 luni, dacă în acest timp e de lipsă ceva reparare.

GEORGE LIMPEDE
SIBIU
Piața Brânzei Nr. 9

Prima fabrică sibiană de mături din paie de orez

Fabrica și cancelaria: **SIBIU** Locuința: Friedenfelstr. Nr 29
Târgul vitelor Nr. 7 Adresa telegrafică: Besenfabrik Nagyszeben

Prin această îmi permit a aduce la cunoștință, că am deschis în **Târgul vitelor Nr. 7** o fabrică de mături din paie de orez sub firma

Prima fabrică sibiană de mături de paie de orez
M. BESPALLETZ

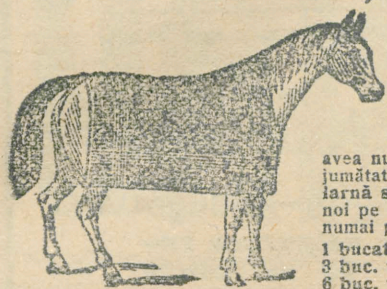
despre care îmi permit a Vă încunoștiința și a mă recomanda totodată bunavoinței D-Voastră.

În urma cunoștințelor câștigate în timp de mai mulți ani, am deschis această întreprindere care e condusă cu deosebită acurateță și prevăzută cu un capital corespunzător. Marfa liferată de mine onor. clienți va corespunde prețurilor prin calitatea ei învin gând orice concurență, așa că de aci înainte nu va mai fi lipsă a se comanda în Ungaria de sud astfel de marfă, întrucât marfa mea devine cu mult mai ieftină prin scutirea speselor de transport, în-deosebi pentru clienții din Transylvania, pentru cari sunt mai mici aceste cheltuieli. Onorat fiind cu comanda onor. mei clienți, mă voi putea conforma acestora servindu-i prompt și cu o marfă de bună calitate. — Vă rog respectuos a avea în vedere această întreprindere, asigurându-Vă deosebita stimă

Prima fabrică sibiană de mături din paie de orez **M. Bespaletz**

Un milion țoale pentru cai

à cor. 2-50 cari erau designate pentru export la Baleani, dar din cauza escării războiului s'au reținut înapoi. Aceste țoale sunt din lână curată Himalaja de Brün și de o căldură necumpătată și pentru iarnă neapărat de lipsă. Cam 200 cm. de lung și 140 cm. de lat, în colorii cenușii, draperii și cafenii, cu marginile chindisite în colorii frumoase și cari se poavea numai pentru puțin timp pe lângă prețul producerii jumătate de cor. 2-50 de bucată. Aceste țoale de cai pentru iarnă sunt de o valoare îndoită și se mai pot cumpra de noi pe lângă aceste prețuri senzaționale și mai jos alăturat numai până atunci până când se gată rezerva.

1 bucată țol de iarnă pentru cai . . . costă numai cor. 2-50
3 buc. țoale de iarnă pentru cai . . . costă numai " 7-2
6 buc. țoale de iarnă pentru cai . . . costă numai " 14-

Singura vânzătorie cu rambursă prin

M. SWOBODA, Wien, III/2, Hiesgasse 13-34B

e cel mai bun
călcâiu de gumi

Reprezentanță pentru 1395
Sibiu și împrejurime

A. Henrich & W. Müller, Sibiu

Enciclopedia resturi de Moravia
Rochii de dame din Loden
sunt ieftine și se află în cea mai bună calitate numai la firma
I. Ingrowitz Webwarenzeugung
JOSEF MASIK
în INGROWITZ, Mărea (Austria).
Aceste rochițe de lână (Loden) sunt o marfă minunată pentru revânzătorii, de carec sunt foarte iubite de dame. — Cereți ofertă. 1232

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă să răspândescă pretutindenea, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop se oferă îndeosebi inserarea în "FOAIA POPORULUI". ■ ■ ■ ■ Informații să dau și comande să primesc la administrația "FOII POPORULUI". ■ ■ ■ ■

Atențiune!

50,000 părechi de ghete
4 părechi de ghete numai cor. 8—

Din cauză că mai multe fabrici mari au încetat plășile, am fost îndreptat a cheltui o mare cantitate de ghete adânc sub prețul de fabricare. Deci eu vând fiecăruia 2 părechi ghete cu șinoare, pentru domni și 2 părechi pentru dame, de piele brună sau neagră, galoșată, cu talpă bătută cu cuie, foarte eleg. fasonul cel mai nou, mărimea conform numărului. Toate 4 părechile costă numai cor. 8—, Trimitere per rambursă

A. GELB, Export de ghete
Krakau Nr. 40
Schimbul e admis sau banii retour.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie

ORENDT G. & FEIRI W.

(odinoară Societatea curelărilor)

Strada Cisnădiei 45 — SIBIU — Helftaurgasse 45

Magazin foarte bogat în articole pentru călătoriat, călărit, vânat, sport și voiaj, po-clăzi și procovățari, portmonee și bretele solide și

alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârșobi) permanent în deposit.

Toate articolele din brânsele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. — Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.
= Comande prin poștă se eectuesc prompt și conștiențios =

Mare deposit de hamuri peniru cai dela solurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cai și cofere de călătorie.

Prima negușătorie mare
de vinuri
Ludwig Fronius

SIBIU, Pivnița „Mönchhof“

Fabrică de liche-ruri și ferbătorie de rachuri ■ ■ ■
Mare negușătorie de rachuri de ■
Drojdi, Trevere și Prune ■ ■ ■ ■

SPECIALITĂȚI:
Țuică veritabilă, fierbere proprie și Romuri lamaica direct importate.

Cel mai vechiu și mai mare institut financiar românesc din Austro-Ungaria

„ALBINA“

institut de credit și de economii în Sibiu

Filiale: Brașov, Bozoviciu, Elisabetopole, Lugos, Mediaș și Mureșoșorheiu
Agenturi: Orsova, Sânmărtin, Sânmiclăușul-mare și Șeica-mare

Capital societar	K 6,000.000.—
Fonduri de rezervă și penziuni	„ 2,350.000.—
Portofel de cambii	„ 17,700.000.—
Imprumuturi hipotecare	„ 12,400.400.—
Depuneri spre fructificare	„ 24,500.000.—
Scrisuri fonciare în circulațiune	„ 10,000.000.—

Primește depuneri **5-5 1/2 %**
spre fructificare cu **5-5 1/2 %**
după terminul de abzicere, plătind însuși darea de interese

execută asemnări de bani la America și îngrijește încassări de cecuri și asignațiuni asupra oricărei pieși, mijlocește tot felul de afaceri de bancă. — Orice informațiuni se dau gratis și prompt atât de Centrala din Sibiu, cât și de filialele și agenturile institutului.

Direcțiunea.
782

Berea albă și neagră din Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate

Că berea ■ ■ ■ ■ noastră e foarte căută-tă se poate vedea și de acolo, că cum-părătorii se ■ ■ ■ ■ înmulțesc mereu ■ ■ ■ ■

724

Înainte de întrebuițare.   După întrebuițare.

O astfel de transformare uimitoare produc

Tabletele Kola (Kola-Dultz)

cel mai bun nutremânt al naturii, al facultăților mintale și al nervilor

Dispoziție, gândire, activitate precum și orice mișcare a corpului depind de creeri. Sleirea puterilor, durerile de cap, depresiunea fizică, istovirea, slăbirea nervilor și slăbirea generală a corpului sunt semne pentru lipsa de putere de traiu.

Dacă voiiți a Vă simți în totdeauna sănătos și voios, a aveă capul limpede, mintea sănătoasă și memoria întărită, a simți munca și strapatele ca o plăcere, atunci luați Kola Dultz.

Acesta este adevăratul nutremânt pentru nervi și creeri, care în același timp regulează și înviează sângele și astfel dând putere de viață fiecărui organ al corpului. Kola Dultz

dă plăcere și putere de vleață

precum și simțul tinereții împreună cu sănătatea și puterea de activitate, care garantează succes și fericire. Luați zilnic un timp oarecare Kola Dultz, nevii vi se vor întări, crice slăbiciune va dispăre și sub influința sa, vă veți simți sănătos și puternic. Kola Dultz, se recomandă de cătră toate capacitățile medicale ale lumii și se întrebuițează în spitaturi și sanatorii pentru boale de nervi.

Cereți gratuit Kola Dultz.

Acuma Vă dau ocaziune a Vă întări nervii Dv. Trimiteți-mi adresa și vă trimit îndată gratis și franco o cantitate de Kola Dultz, îndestulător spre a Vă face bine și a Vă pune în situațiune a aprecia puterile uimitoare ale preparatului. Dacă vă place puteți comanda mai mult. Scrieți însă momentan înainte de a uită.

Expedițiunea Farmaciei la SFÂNTUL DUH, Budapesta, VI Secțiã 608.

NEIGE DE FLEURS e cea mai nouă științifică lucrată

Cremă pentru mâni și față
și cea mai bună mijlocire igienică a timpului prezent.

Tuba 80 fileri De vânzare în tot loc. Doza cor. 1-60

8 zile de probă

trimite la ori și cine cu rambursă din orologioarele de mai jos (în care timp se pot schimba ori cere banii retur) și anume:

Orologiu american de nichel	cor. 2-80
patent Roskopf	cor. 3-
american Goldin	cor. 3-50
de tren Roskopf	cor. 4-
Roskopf cu 2 capace	cor. 4-50
lat	cor. 5-
cu 2 capace, imitație de argint	cor. 6-
de aur 14 carate	cor. 18-
original Omega	cor. 20-
deșteptător de concurență, 12 cm. înalt	cor. 2-
marca Junghaus	cor. 3-
cu cadran Radium	cor. 4-
Radium, cu 2 clopote	cor. 5-
cu muzică	cor. 6-
ndulă, 75 cm. înalt	cor. 8-
cu sunet de clopot	cor. 10-
cu automat de muzică și baterie	cor. 14-
rotund cu deșteptător	cor. 6-

Garanție pe 3 ani în scris. — Trimiterea prin rambursă.

Max Böhnel, = WIEN, IV. =
1405 Lista de prețuri originală de fabrică se trimite gratis

Vimitor de ieftin!

numai cor. 3-75.

Un orologiu aut. sunat precision „Anker” cu umbletul de 36 ca. lângă garanția de 3 ani împreună cu lanț frumos, o cravată de mătăasă pentru domni, un sac masiv de cravată, care nu se rupe, 3 bucăți batiste fine, un inel pentru doamne cu peatră scumpă imitată, un spîț pentru țigară din spumă de mare imit., o oglindă minunată de buzunar pentru toaletă, un aparat pentru fotografat la moment, un scobitor de dinți fin conștientat din 4 părți, broșă pentru dame, „Noutate” — păreche de bumbi de manchetă din aut double „real” cu închizătoare patentată, un album mic cu chipurile cele mai frumoase ale universității pentru cari fiecare trebuie să aibă interes, un minutat pentru dame din mărgelile orientale, o sparg, 20 obiecte fine pentru corespondență, încă 610 obiecte necesare pentru casă, o altă împreună cu orologiu, care singur va da timp anii aceștia, costă numai cor 3-75. Trimiterea se face cu rambursă prin Export-Haus „LOUVRE” 1373

F. Windisch, Krakau Nr. M/28
nuretreCefimNE. on

Atențiune!

50.000 părechi de ghete!

4 părechi de ghete
numai cor. 7-90

Din cauză că mai multe fabrici mari au încetat plățile, am fost îndemnată a cheltui o mare cantitate de ghete adânc sub prețul de fabricare. Deci eu vând fiecăruia 2 părechi ghete cu șinoare, pentru domni și 2 părechi pentru dame, de piele brună sau neagră, galoșată, cu talpă bătută cu cuie, foarte eleg. fasonul cel mai nou, mărimea conform numărului. Toate 4 părechile costă numai K7.90 Trimiterea per rambursă.

S. Lustig, export de ghete
Neu-Saudez, 54/p, Austria
Schimbul e admis sau banii retur

Linia Holland-America Rotterdam

Societate de vapoare
Niederlandă-Americană

Firmă protocolată în Ungaria.

În fiecare săptămână circulare între
Rotterdam - Newjork - Kanada 1526

Cancelaria
Budapest, VII., Thököly-út 10.

Renumé universal

ero clasă de bunuri marca „Sirena”, 14 cor. sau american double, ambre-romanticoir de merge 30 de coro. Prin cunoștința începerii producției din aceste ciocuri, să află magur în poziție a putea oferi pentru popuș grosuș de lașia de 4 cor. 30 bani a-ocet clas, care posedă un mecanic primă obșeciș, astfel că nici nu se poate deosebi de un clas dezer, cu costă 100 cor. Pentru mesuș regulat garanția 5 ani. 1 bucată 4 cor. 90 bani, 2 bucăți 9 cor. 50 bani. Mai departe oferuș un clas Gloria, de arginț, pentru buzunar, cu 3 cor. 60 bani. La cerșire clas se alatură în cinște un buș elegant așuș. Nu e nici un risc. Schimbareș o permută sau se dau banii înapoi. Trimbareș cu rambursă prin 1926

S. KOHANE, export de clasuri
Krakau, Sebastiangasse Nr. 13.

Capital social Coroane 1,200.000.
Telefon Nr. 168 Postapostament ung. 29.349

Banca generală de asigurare
societate pe acții în Sibiu — Nagyszeben

este prima bancă de asigurare românească, înființată de instituțiile financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **PARTENIU COSMA**
directorul executiv al „Albinet” și prezidentul „Solidarității”

Banca generală de asigurare

face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra viații în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinel. Toate aceste asigurări BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE le face în condițiile cele mai favorabile. Asigurările se pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbaiți de încredere ai societății. — Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat

Persoanele cunoscute ca vizitatori buni și cu legături — pot fi primite oricând în serviciul societății

BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE

dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare. Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

Banca generală de asigurare
Sibiu-Nagyszeben — Edificiul „ALBINA”

Viță americană altoită precum și viță americană pentru altoit, cu și fără rădăcini, în diferite varietăți furnizează renumita și de mulți ani recunoscută ca cea mai de încredere pepinieră.

Fr. Caspari
Mediaș—Medgyes (Nagyküküllő vm.)
Serviciu conștientos. = Soluși garantate.

Catalogul se trimite la cerere gratis și franco. În catalog sunt publicate mai multe scrisori de mulțumire, primite din toate părțile țării, astfel că înainte de a face comanda, oricine poate cere informațiuni în scris sau verbal de la dnii proprietari cari mi-au trimis acele scrisori și se pot convinge astfel de absoluta încredere ce o pot avea în firma de mai sus. 1314

CAROL F. JICKELI în Sibiu și în Alba-Iulia

Fire cu ochiuri din oțel

Spete de țesut cu dinți din oțel și alamă, în toate mărimile

Îțe (Garnituri de război)

Lista de prețuri Nr. 261 despre unele pentru țesătorii și roțișe de torș, să trimit la dorință gratis și franco

Cuște de bucatărie, de măcelari precum și bricege de calitate primă „Solinger” fabricat

Mașină de tocat carne, fincută, calitate primă

Patine, săni și clopoșel pentru săni

Potcoave de larnă pentru boi

La comanda dela orice firmă, despre care ai aflat din Foaie, **să amintesti** totdeauna, că ai cetit inseratul respectiv în **„Foaia Poporului”** ca astfel să fii servit bine, grabnic și ieftin